

KALEPORSELEN
elektroteknik sanayi a.ş.
KURULUŞU' NUN

Elektroteknik Sanayinde
Bir başarı simgesidir.

Elektrik Tesisat Malzemeleri
retiminde Standartlara
ygunluk, çağdaş teknoloji
e sahip olduğu kalite anlayışı
ayesinde KALEPORSELEN
aha nice 10.yillara kavuşacaktır.

Bugün olduğu gibi, yarın da;
Yurt içinde ve Yurt dışında
KALEPORSELEN başarılı
hizmetlerini kıvançla
sürdürecektir.

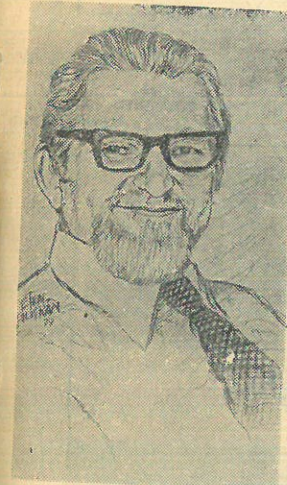
KALEPORSELEN halkalı asfaltı no: 170 sefakoy-istanbul
elektroteknik sanayi a.ş. tel: 79 12 10-11, 79 09 48

sayı reklam bünyesinde 27 51 36

(Folklor: 120)

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KASIM 1979

İHSAN HINÇER
ÖZEL SAYISI
I

ÇİNDEKİLER:

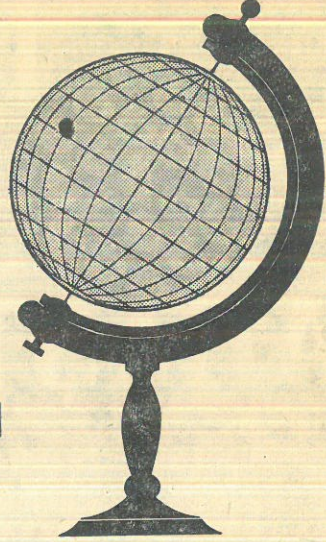
Ağıt	Fazıl Hüsnü DAĞLARCA
İhsan Hınçer'in Yaşam Öyküsü	Bora HINÇER
İyi İnsan, Değerli Dost İhsan Hınçer	Arslan KAYNARDAĞ
İhsan Hınçer'i Anarken	Hikmet DİZDAROĞLU
Yaşamımı Adamak Dediğin	Saim AÇIKGÖZ
Buhurdan	Kerim YUND
Dostum İhsan Hınçer	Türker ACAROĞLU
Bir Direk Daha Yıkıldı	Sadi Yaver ATAMAN
Hastalık Destanı	İhsan HINÇER
O, Türk Folkloru'nun Sesi	M. Şakir ÜLKÜTAŞIR
İhsan Hınçer İçin	T.F.A.
Son Ziyaretim ve Hatırlattıkları	Doç. Dr. Saim SAKAOĞLU
Teşekkür	AİLESİ
Öksüz Kaldık	İrfan Ünver NASRATTINOĞLU
Türk Folkloru'nun Büyük Kaybı	Nail TAN
O'nun İçin Gelen Te'graflar	T.F.A.

SAYI : 364

LIRA : 10

İSTANBUL'DA AYDA BİR DEFA ÇIKAR HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ

DÜNYANIN HER YERİNDEKİ MUHABİRLERİ
YURDUN DÖRT KÖSESİNDEKİ
ŞUBELERİYLE
YURT İÇİ VE YURT DIŞI
TÜM BANKACILIK İŞLERİNİZDE

TÜRK TİCARET BANKASI
TÜRK BANK
ikinci adresiniz

İSTANBUL REKLAM

(Folklor: 121)

(Radar Reklam: 122)

ağzınızda eşsiz
grin[®]
duygusu

eşsiz grin duygusu
yaşanır ağızda
her gulaşınızda belli olur
pürü pürü sağlıklı dişler

grin
şeffaf yeşil hoş kokulu
diş macunu

REKLAM

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

KURULUŞU : AĞUSTOS 1949

AYDA BİR DEFA İSTANBUL'DA ÇIKAR HALK BİLGİSİ DERGİSİ
KURUCUSU : İHSAN HİNÇER

No. : 364

KASIM 1979

YIL : 31 — CİLT : 19

A Ğ I T

İhsan Hınçer gömütün önü ne kalabalık
Hayır tanıdıkları söylemiyorum
Öbür yandakiler
Şalvarlıların saçı kınalı
Çaydaçıracıların ellerinde mum

Yansıtır hepsi
En uzak geçmişi yarından
Bilgiyle erdemle sevgiyle
Çıkmışlar gelmişler sessiz
Derginden, Türk Folklor Araştırmaları'ndan

Anlam dolu yerle gök
Ulu bir aydınlık var kara günde
İhsan Hınçer besbelli
Yaşayacaksın
Bu binlerce yazının ölümsüzlüğünde

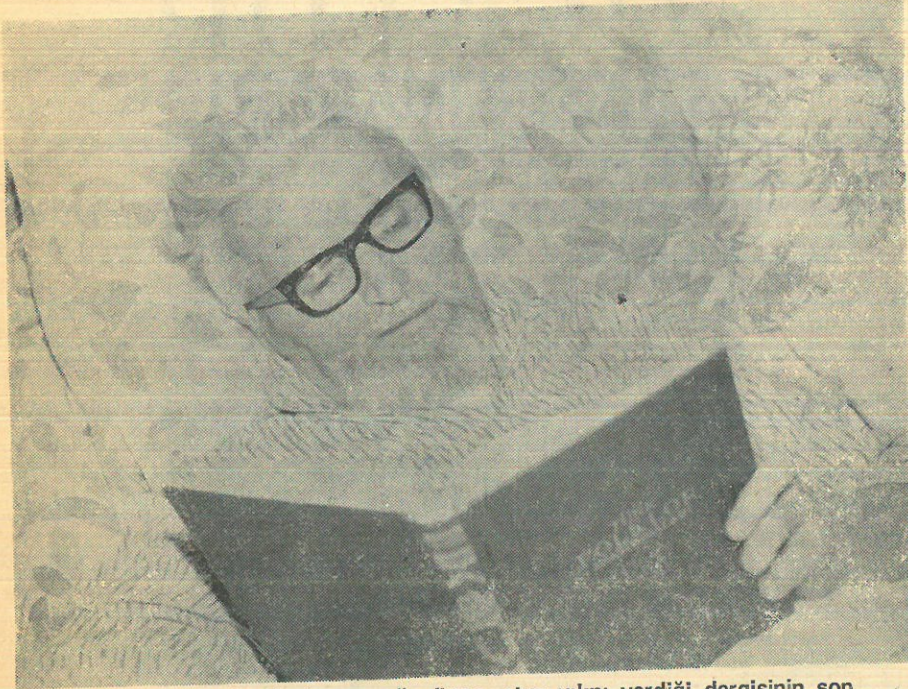
11 Kasım 1979
Fazıl Hüsnü Dağlarca

291

Bir Evladın Yazabileceği En Zor Yazı :

İHSAN HİNÇER'İN YAŞAM ÖYKÜSÜ

Yazan : Bora HİNÇER

İhsan Hınçer, ölümünden on gün önce, otuz yılını verdiği dergisinin son cildini incelerken

Er ya da geç, bir gün mutlaka geleceği bilinen olay ölüm! Hele amansız bir hastalık varsa ortada, insan kendisini hazırlamak istiyor kaçınılmaz sına. Ama o son gelince de bütün kendini hazırlamalar, telkinler kayboluyor. O daha birkaç saat önce konuştuğun, elini tuttuğun, saçlarını okşadığın varlık birden susunca, şaşırıp kalıyorsun. Katı gerçeğe inanmak istemiyorsun. Sarılıyorsun, öpüyorsun, konuşuyorsun. Ama ne yaparsan yap, O öyle, hareketsiz yatıyor. O taparcasına sevdiğin, saydığın, O her hareketini örnek aldığın, O tüm yaşamı boyunca sana yol gösteren, O biricik Baban yok artık! O'na kırk yıldır her konuda eşlik eden Annene ve O'nun evlatları olmakla övünen üç kardeşine sarılıp ortak acıyı paylaşarak ağlamaktan başka yapacağın şey yok...

**

Babam İhsan Hınçer'in yaşam öyküsünü yazmaya çalışacağım. Görüleceği gibi...

tatmış, herhangi bir insanın perişan olacağı olayları yaşamış, fakat olağanüstü bir irade ile bütün zorlukları yenmeyi bilmiştir. Memleket sevgisi ve hizmet aşkı sanki onun iki rehberiydi. Yaşamı boyunca çevresine, toplumuna, milletine ve insanlığa yararlı olmak, onun tek amacıydı. İyilik etmek, yardımcı olmak, yol göstermek O'nun kişiliğinin en belirgin özellikleriydi. Gerek folklorculuğunda, gerekse mesleğinde zirvelere eriştiği halde, o her zaman alçakgönüllü idi. Hep arka planda kalmak, değer verdiği başka kişileri öne çıkartarak, onları topluma kazandırmak isterdi. Meşakkatli fakat şerefli bir yaşam sonunda geride bıraktığı maddi-manevi değerler, O'nun adının her zaman saygı ile anılacağını göstermektedir.

**

29/2 Mehmet İhsan Hınçer, 14 Mart 1916'da, Konya'da şehir merkezinde, Übeyit Mahallesi'nde doğdu. Babası, Hacı Fettah ahfadından Celil

ARAŞTIRMALARI

Konya'nın tanınmış ailesi Oğlakçı'lardan Hacı Hasan Efendi'nin kızı Miyyase Hanım'dır. Üç kardeşin en küçüğüdür. Müşerref isimli bir ablası ve İsmail isimli bir ağabeyi vardır.

İhsan Hınçer babasını 6 yaşında iken, 1922'de kaybetti. İlkokul'un bir bölümünü Konya'da Rehber-i Hürriyet İlkokulunda, bir bölümünü ise Kayseri'de okudu. 1933 yılında Ortaokul talebesi iken dedesinin aktar dükkânında çıkan bir yangın sonucu fena halde yandı. Aynı olayda yanan dayısı Raif Oğlakçı öldü. Doktorların ümit kestiği İhsan Hınçer uzun süre yanıklar içinde yattıktan sonra, sağ bacağının, kasiğin biraz altından kesilmesine karar verildi. Fakat bacak kesildikten sonra hatalı bağlanan sinirler O'nun ömrü boyunca nevrojli ağrıları çekmesine neden oldu. Olmayan diz veya ayağının ağrıları O'na hayatı zehir ederdi. Sonraları iki kez bu yüzden ameliyat oldu. Fakat çaresi bulunamadı.

Genç yaşta bir bacağını kaybeden Hınçer çok zor günler geçirdi. O'na büyük bir özveriyle bakan annesi de 1935'te vefat edince, bir büyük darbe daha yemiş oldu. Önce hayata küstü. Fakat sonra abla ve ağabeyinin yardımlarıyla yavaş yavaş kendisini toplamaya başladı. Şiire ve ya-

Hınçer'in iki bacağının da bulunduğu ender fotoğraflardan biri. Yıl, 1932

İhsan Hınçer, 1930 yılında...

zarlığa merakı vardı. İlk şiiri 1932 yılında Sami Karayel'in Konya'da yayınladığı «Mektepli» adlı dergide çıkmıştı. 1935'de «Ekokon» Gazetesine girdi. Burada hem muharrir olarak çalışıyor, hem de şiir ve hikâyeler yazıyordu.

Hınçer'in milli şiirleri her yerde yankılar uyandırmaya başladı. 1936'da ilk yapıtını «Türklük Bir Yanardağdır» adıyla yayınladı. Bunun 1937'de bastırıldığı «Türk İsterse» ve «İstiklalimin Menkıbesi» isimli iki kitabı izledi.

Öğretmen olan ablasının İstanbul'a tayini çıkınca İhsan Hınçer de onunla birlikte gitmeye karar verdi. Böylece Hınçer 1937 yılında Beykoz'a, İstanbul'a yerleşmiş oldu. Konya'da başladığı Halkevi çalışmalarına İstanbul'da devam ediyordu artık. Eminönü Halkevi Edebiyat Ko-lu'na girdi. Burada Tarık Zafer Tunaya, Mehmet Halit Bayrı, Naki Tezel, Meliha Avni Sözen, Nusret Safa Coşkun ile birlikte çalıştı.

1939'da Kabataş Lisesi'nde dışardan imtihana girerek lise sınavlarını geçmeyi başardı.

onra da Konya Lisesi'nde sınavları tamamladı.

10 Mayıs 1940'da İstanbul Belediyesi Beşiktaş Şubesi'ne kâtip olarak girdi. Bu, 39 yıl sürececek bir görevin başlangıcıydı. 1941 yılı nisan ayında İstanbul Belediyesi Tahsil Müdürlüğü memurluğuna atandı.

Hinçer bu arada Halkevi çalışmaları yanında çeşitli dergi ve gazetelerde hikâye ve şiirler yazıyordu. Bu sıralarda yazdığı bir şiiri, O'nun günkü duygularını yansıtmaya açısından aşağıya alıyorum.

MET VE CEZİR

Her insandan mirastır hamurumdaki maya,
Her aşığı gibi yüreğimde bütün his,
Her lazıyım, Adem gibi Cennet'ten kovulmaya,
Her Dante gibi her lahza dudağında Beatris.

Her tür'ü ihtilâle melce olur vahdetim,
Her düşüncem sarhoş gibi dolaşır şehir şehir.
Her bazan kinle şahlanan tahripkâr bir kuvvetim,
Her bazan bir kuzu gibi kendi kendimeyimdir.

Her saatte bir kaç defa ölümle el eleyim,

Gözlerimi açmasa ansızın bir ihtiras,
Kudretliyken gözümde tek oluyor her şeyim,
Aczime inanınca içimi kaplıyor yas.

Bazan yaşamaktan zor en küçük bir imtihan,
Bazan güneşten fazla işime yarıyor mum,
Bir maden işçisinden yorgunum bazı zaman,
Bazı zaman dipdiri bir cihangir olurum.

Saadet ekseriye uğramıyor kapıma,
Eillerimden tutuyor ızdırıp ve gözyaşım,
Bazan bel bağlıyorum en uzak ahabıma,
Kapımın gölgesinden geçerken arkadaşım.

İçimden silemiyor sekiz saatlik uyku,
Fikri sabit haline gelen birbir muradı,
Bazan bir çocuk gibi annemi arıyorum,
Bazan düşünmez oluyor diimden Tanrı adı.

Tamamen râm olmuyor hiç bir insana imkân,
Böyle iken seviyorum hayatı gün geliyor.
Bir kadın gözlerinin yüzüme baktığı an,
Gönlüm, hak veriyorum, her seven kalbe diyor.

Ahlâkım menfaate, akıım duyguya hasım,
Aynalara düşerken içimden binlerce sır,
Kıyamet saatini andırır kafa tasım,
Her zaman iki kuvvet içimden baş kaldırır.

Böyle binbir düşünce ile emekliyorum
Boğmaya uğraşarak bin bir arzu sesini.
Fakat, her şeye rağmen ısrarla bekliyorum,
Bir kadının evime misafir gelmesini.

Ve İhsan Hınçer beklediği kadını, Kebire Hanımı buldu. İki genç birbirlerini tanıır tanımaz sevdiler. Bir genç kız için, koltuk değnekleriyle yürüyebilen sakat bir insanla hayatını birleştirmek kararı, kolay olmasa gerek. Fakat Kebire Hanım İhsan Beyi kişiliğiyle tanıdı, beğendi ve sevdi. 2 Ağustos 1942'de iki genç evlendiler. Bu tarih İhsan Hınçer'in hayatının en önemli dönüm noktasıdır. Çünkü Hınçer, bu tarihte en büyük desteğini, en yakın yardımcısını kazanmıştır. Kendisi, biz çocuklarına «Eğer anneniz olmasaydı ben bu günlere ulaşamazdım» derdi.

Hınçer, dördüncü şiir kitabını 1942'de İstanbul'da yayınladı. «İnkılap Türküleri» adlı bu yapıtındaki şiirler de her yerde okunmaya başladı. Bu kitaptaki bir şiirinin 27 Mayıs 1960 devriminde radyoda okunması ve bunu bizlerin de dinlemesi babamın en mutlu anlarından.

10 Mayıs 1943'de ilk çocukları Bora dünya ya geldi. Ailenin giderleri de arttı doğal olarak. Memur maaşından başka bir geliri olmayan Hınçer, Babiali'de magazin dergilerinde yazmaya başladı. O devirlerin en çok satan «Radyo Magazin», «Radyo'nun Sesi», «İnci» gibi dergilerde röportajları ve hikâyeleri yayınlanıyordu. O devrin bütün meşhur sanatçıları ile röportajları vardır.

1945 yılında Belediye'de, çalışkanlığı ve bilgisi ile terfi ederek Tahsil Müdürlüğü Hesap Bürosu Şefi oldu.

1946'da «Çoban Kızı» adlı kısa romanını yayınladı. Yapıtın kahramanları, Yiğit Ali ile Güzel Ayşe idi. Kerem ile Aslı tarzında yer yer şiirli olarak işlediği bu romanda Cumhuriyet Devrimi'ni köye götürmek ve halka anlatmak amacını güdüyordu.

Hınçer, uzun zamandır ilgi duyduğu Halk Bilimi'ne bu yıllarda iyice yöneldi. Arkadaşı Kemal Akça ile birlikte «Folklor Postası» dergisini çıkarmaya başladılar. Ancak çeşitli nedenlerle bu dergi, yayın süresini iki yıla dahi ulaştıramadı.

19 Mart 1948'de ikinci oğlu Çora doğdu.

Ve 1949 yılının Ağustos ayında uzun süreli yayınlamayı düşündüğü derginin ilk sayısını çıkardı. «Türk Folklor Araştırmaları» aylık dergisi, kendisinden önce yayınlanan «Halk Bilgisi Haberleri» ve «Folklor Postası» dergisinden sonra, bu alanda çıkan üçüncü dergi oluyordu. «Halk Bilgisi Haberleri» 1929'dan 1942 yılına kadar (Mayıs 1931 — Nisan 1933 arasında yayınlanmamıştır) 124 sayı sürmüş, «Folklor Postası» ise 1945 yılı başından 1946 sonuna kadar 19 sayı çıkabilmiştir. Başlangıçta herkes bu yeni derginin de kısa ömürlü olacağına inanıyordu. Sayılar sayıları, yıllar yılları kovaladı ve bir ay bile kesinti olmaksızın dergi 30. yılına ulaşarak bu güne geldi. Bunun gerçekleşmesinin tek nedeni vardır: İhsan Hınçer'in Türk Folkloruna vurgun oluşu...

Derginin ne denli özverilerle çıktığını çok az kişi bilmektedir. Babam ve annem dergiyi çocukları, bizler de kardeşimiz olarak kabullendik. Onun üzerine titredik. Matbaadan eve kucağımızda getirirdik tabaka halinde basılan dergileri. Sonra babam masanın başına geçer, tek tek katlar, forma haline getirirdi kâğıtları. Daha sonra yine parmakları ile tek tek dergileri sırtından tellerdi. Kaç kez parmaklarının kana-

Hayat arkadaşı Kebire (Huriye) Hınçer ile evlendiği gün. Tarih, 2 Ağustos 1942.

ğına tanık olmuşumdur. Bunu böyle yapmasının zorunlu olduğunu söyledim. Çünkü mücellite verilecek parası yoktu. Sonra dergileri kâğıt kuşaklarla sarar, üstlerine adreslerini yazar, pullarını yapıştırırdı. Bu çalışma, akşamları geç saatlere kadar sürerdi. Ertesi gün erkenden annem ve ben çantalara doldurduğumuz dergileri yüklenerek, o sırada oturduğumuz Yeşildirek'ten Sirkeci'deki Büyük Postane'ye götürür, hemen eve koşardık. Çünkü babam işine, ben de okula yetişmeliydim.

En güzel anılarım arasında, babamla birlikte dergileri satılmak üzere kitabevlerine götürüşlerimiz vardır. Ben 6-7 yaşlarında iken dergileri babam bir çantaya koyup omuzuma asardı. Sonra birlikte Babialiye iner, İkbâl ve İrfan Kitabevlerine uğrar oradan yürüyerek Galata Köprüsünü geçer ve Köprü'nün Karaköy ayağının altındaki Köprü Kitabevi'ne dergi bırakırdık. Sonra Tünel ile ya da tramvay ile Bevoğlu'na çıkar

ap Sarayı'na dergileri bırakır, Taksim'e kadar yürüdük. O'na yetişmek benim için sorun olur. Zira normal bir insandan çok daha hızlı yürüdü. Sonra yine tramvaya binip Şehzadebaşı, haflar, Çarşıkapı ve Çağaloğlundaki kitapçı- a dergileri bırakıp eve dönerdik. Onunla bir- te dolaşmak benim için büyük zevkti.

Dergi bu arada büyük zorluklarla karşılaşı- r, fakat o bütün gücüyle bunları aşmak için dinliyor ve başarıyordu. Bir avuç folklor aşığı- stu, O'nu yazılarıyla destekliyor, moral verili- rlardı.

1927'de Ankara'da kurulup 1943'de bütün ltür dernekleri gibi Halkevleri bünyesine ka- an Türk Halkbilgisi Derneği, 1947'de İstanbul- yenden kurulmuştu. Fakat dernek, ilgisizlik- n istediği çalışmayı, hatta genel kurul toplan- arını bile yapamıyordu. Derneğin üyesi olan nçer bir dilekçe ile Yönetim Kuruluna başvur- ve derneğin yeniden faaliyete geçmesi için rgisi ile birlikte göreve hazır olduğunu söy- di. Bunun üzerine, ön hazırlıklar başladı ve Kasım 1950 tarihinde kongre yapılmasına ka- r verildi. Dernek Yönetim Kurulu bu toplantı- n üyelerine yolladığı yazının sonunda şöyle yordu:

«Geçen sene kongresini yapamayan İdare

İhsan Hınçer, küçük torunu Orkun'un 20 Mayıs 1979'daki yaş gününde, gelinleri Refhan (solda)

Heyeti, bu sene huzurunuzda pek mahçup olarak çıkmaktadır. 1927'de ilk kuruluşta karşılaştığımız kuvvet verici alakadan 1947'de ve müteakip se- nelerde pek eser olmadığını söylemek isteriz. Mahdud azamız arasındaki tanışma. Dernek'in yapamadığını yapan İhsan Hınçer arkadaşımızın neşrettiği **Türk Folklor Araştırmaları** mecmuası vasıtasıyla mümkün olmaktadır. Türk folkloruna hizmette devam eden ve eksikliğimizi hissettir- memeğe çalışan bu mecmuaya teşekkür etmeyi borç biliriz.

Başkan; Murat Uraz, Umumi Kâtip; Ziyaetin Fahri, Muhasip; Fahrettin Kızıoğlu, Azalar; Cevat Eren, Orhan Tuna, Mehmet Halit Bayrı, Yusuf Ziya Demirci, Kemal Akça, İbrahim Kadioğlu.»

İhsan Hınçer'in girişimi sonucu 18.11.1950 de İstanbul Çemberlitaş'daki Muallimler Birliği salonunda toplanan genel kurul, yeni yönetim kurulunu şu kişilerden oluşturmuştu:

Başkan; Eflatun Cem Güney, Umumi Kâtip; Behçet Kemal Çağlar, Muhasip; Raci Damacı, Azalar; Mahmut Kemal Yanbey, İhsan Hınçer, Ali Rıza Yalgın, Sadi Yaver Ataman, Dr. Cahit Tanyol, Mehmet Bilge.

O tarihten bu yana Türk Halkbilgisi Derneği faaliyetine zaman zaman ara vermek zorunda kalmış, her seferinde Hınçer'in gayretleri ile ye- niden kalkınmış ve çalışmalarını günümüze dek sürdürebilmiştir.

Yıllar geçiyor, dergi giderek daha çok ta- nınıyor, ünü yurt dışına taşıyordu. Ülkemize ge- len bütün türkologlar, folklorcular, etnologlar, müzikologlar önce İhsan Hınçer'i arıyor, O'nun- la konuşup bilgi alıyorlardı.

İhsan Hınçer, 17 Mayıs 1955'de İstanbul Belediyesi Hesap İşleri Kontrol Kurulu Mura- kipliğine terfi etti.

Bu yıllardaki en büyük uğraşlarından biri de Konya Yüksek Tahsil Okutma Derneği'ndeki çalışmalarıydı. Bir Konyalı olarak, hemşehrisi gençlerin İstanbul'da rahatça okuyabilmeleri için çok çaba harcadı. Bugün siyasal ve sosyal alan- da tanınmış pekçok Konyalı kişi, O'nun kendileri için nasıl çalıştığını çok iyi bilir İhsan Hınçer dernek için İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'n- da dört yıl Mevlana'yı Anma Törenleri ve sekiz yıl Taksim Belediye Gazinosu'nda Konya Gece- leri düzenlemiş ve bunların gelirleri ile Konyalı gençler için iki yurt binası yapılmasında birinci

Hınçer, Haziran 1979'da, çok sevdiği torunları İlke (solda), İlke (sağda) ve Orkun ile

derecede rol oynamıştır.

Hınçer Ailesi'ne, 3 Temmuz 1960'da Gürsel ve Nursel de katıldı. Babam ikiz çocuğu oldu- ğuna, hele birisinin kız olmasına çok sevinmiş- ti. Çünkü en büyük arzularından birisi bir kız evlada sahip olmaktı. Aynı yıl ilk mesleki ese- rini verdi. Belediye gelirlerinin tahakkuku ile ilgili en geniş bilgileri kapsayan bu kitabının adı «**Levha, İlan, Reklam, Pul, Afiş Mevzuatı**» idi,

Mesleğindeki bilgisi, dirayeti ve başarısı O'nun 10 Haziran 1961'de Hesap İşleri Varidat Tahakkuk Müdürü olmasını sağladı. Ve bu gö- revini sonuna kadar en mükemmel şekilde yaptı. İstanbul gibi bir kentin bütün belediye gelirle- rinin tahakkukundan sorumlu kişi olarak, istese olağanüstü servete sahip olabilirdi. Az vergi alması için kendisine yapılan milyonluk öneri- lere öfke ile en sert şekilde karşılık verirdi. O, evine alın teri ile kazanmadığı tek bir kuruş sokmamış ve biz çocuklarına da en büyük nasi- hatı bu yolda olmuştur. Doğruluk, dürüstlük, namusluluk örneği olduğu için Tahakkuk Mü- dürlüğü görevini yürüttüğü 18 yılda İstanbul Be- lediyesi'ndeki pek çok iktidar değişikliğinde, yerinden oynatılmayan tek kişiydi. Yardımcıları

liği nedeniyle derdi olan herkes ona giderdi. Resmi dairelerdeki müdür tipine hiç uygun de- ğildi. Hiç tanımadığı vergi mükelleflerinin bile zor durumda olduğunu farkederse, dilekçesini kendi eliyle daktilosunda yazar, kişileri yokuşa koşmaz, işlerini halletmeye çalışırdı. İstanbul'un dörtbir yerindeki yüzlerce memuru ise O'nun teftişlerinden çok çekinirdi. Belediye başkanlığı yapanlar tarafından, belediye gelirlerinde büyük artışlar sağlamanı sonucu, çeşitli zamanlarda on takdirname ile ödüllendirilmiştir. Geçen yıl bir toplantıda konuştuğum eski İstanbul Bele- diye Başkanlarından Ahmet İsvan, O'nun oğlu olduğumu öğrenince şöyle demişti: «Babanız, çalışmaktan zevk duyduğum bir yöneticiydi. Belediyelerde ya da resmi dairelerde O'nun gibi birkaç kişi olsa bütün işler düzelir, inanın» O gün babamla bir kez daha gurur duymuştum...

1965'de ikinci mesleki yapıtını «**Toplu Lev- ha İlan Mevzuatı**» adıyla yayınladı.

İhsan Hınçer ve Türk Folklor Araştırmaları adları artık Türk Folkloru ile ilgili bütün faali- yetlerde en önde geliyordu. Ülkemizde yapılan hemen bütün seminer, konferans, festival, yarış- ma ve diğer toplantılarda bulunuyor, konuşmacı

Ihsan Hınçer'in son aile fotoğrafı. Eşi ve çocukları Nursei (arkada), Gürsel (önde), Çora ve Bora (sağda), ölümünden on gün önce yatağının etrafında.

yapıyordu. Uluslararası folklor aktivitelerinde de Türkiye'yi en iyi şekilde temsil ediyor ve Türk Folkloru'nun yurt dışında tanınmasını sağlıyordu. O'nun ulusal ve uluslararası toplantılardaki faaliyetlerini başka bir yazıda anlatmaya çalışacağım.

Hınçer, pek çok derneğin ve kuruluşun üyesiydi. Türk Halk Bilgisi (Folklor) Derneği (Başkanlık yaptı), Türk Folklor Kurumu (Başkanlık yaptı), Bakırköy Halkevi (Kurucu üye idi. Daha önce Konya, Eminönü, Beyazıt Halkevleri üyesi idi), Türk Dil Kurumu (Denetçilik yaptı), İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı (Yönetim Kurulu üyesi idi), bu kuruluşlardan bazılarıdır.

1972 de İspanya, Barcelona Uluslararası Festivali'nden dönüşte hastalandı. Rahatsızlığı şeker (diyabet)'di. Yine üstün irade gücünü kullanarak doktorların verdiği perhizi eksiksiz uyguladı ve şikayetlerinden kurtuldu. Bu arada 4.5 ay içinde 84 kilodan 59'a düştü. Bu bedensel zayıflayıp dahi onun çalışma gücünü azaltmadı. Belediyedeki görevine yine herkesten önce gidiyor, öğle tatili yapmıyor, akşam daireyi herkesten sonra terk ediyordu. Eve dönünce hergün gelen on gazeteyi inceliyor, folklorla ilgili bir yazı görürse kesip, arşiv dosyasına kaldırıyor. Posta kutusuna gelen mektup, yazı, dergi ve diğerlerini okuyor, gereğinin yapılması için

niyor ve bizler yemeği biraz uzatırsak, sabırsızlığını belli ediyordu. Sofra kalkar kalkmaz masanın başına oturup çalışmaya başlıyordu. Bu çalışmalar genellikle gece yarısını geçiyordu. Sabahları kalktığımızda da O'nu yine hepimizden önce uyanmış, çalışıyor bulurduk.

Bu büyük çalışma temposunun yıpratıcılığı, na dayanamayan gözleri zayıflamaya başladı. Ocak 1977 de sağ gözünden «katarakt» ameliyatı oldu ve bu gözü sağlığına kavuştu. Ancak sol gözü de giderek görüş kabiliyetini kaybediyordu. Bu gözünden de ameliyat olması gerekiyordu. Fakat O, bir türlü işlerden kendini sıyıramadı ve bu operasyonu sürekli geciktirdi. Sonunda Ocak 1979 da işlerini ayarlayıp bu ameliyatı olmaya karar vermişti ki, o amansız hastalığın belirtileri bütün acımasızlığı ile ortaya çıkıverdi.

Doktorlar, hastalığın «prostat kanseri» olduğunu söylediler. Önce inanmadık. Fakat biopsi sonucu ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesindeki Nükleer Tıp Enstitüsü'nün en modern gereçlerinin bütün vücudu tarayarak çektiği röntgenlerle, menhus hastalık kanıtlandı.

Babama, hastalığın henüz başlangıç aşamasında olduğunu, alınacak önlemlerle ve uygulanacak tedavi yöntemleriyle sağlığını düzeleceğini söyledik. Önce Üroloji Kliniği'nde küçük bir operasyon geçirdi. Sonra Radyoterapi Kliniği'ne

yattı ve şua tedavisi gördü. Üç ay süren bu tedavi, zahiri bir iyileşmeye yol açtı. Ağrıları azalmıştı. Fakat yürüyemiyor, ancak yatakta oturabiliyordu.

Haziran 1979 da, her yaz olduğu gibi iki aylığına Florya'daki Belediye Tesisleri'ne gidildi. Deniz havası O'na iyi gelmişti. Hepimiz ümitlenmeye başladık. Fakat eve döndükten sonra, Eylül ayından itibaren iştahı kesilmeye, ağrıları çoğalmaya başladı. Artık oturmakta da güçlük çekiyordu. Doktorlar, tümörün belkemiğini iyice etkilediğini söylediler.

Yatakta yatarken dahi en büyük uğraşı dergi için veriyordu. Bütün konuşmalarımız hep dergi üzerineydi. Bizleri yetiştirdiği için müsterih olduğunu söylüyordu. Dostlarının ziyarete gelişleri, mektup ve telefon ile hal, hatır sormaları O'nu çok memnun ediyordu.

Son iki ayda iyileşmekten ümidini kesmişti. Hastalık seyrini hızlandırmıştı çünkü. Dayanılmaz ağrılar içindeydi. İlaçlar artık etki etmiyorlardı. 6 Ekim 1979 günü son şiirini yazdı. Halk Şiiri tarzındaki bu son şiirine «Hastalık Destanı» adı-

nı verdi. Son günlerindeki duygularını yansıtan şiirini bu sayımızda bulacaksınız.

Ve günler O'nun için çok yavaş, bizler için çok hızlı bir şekilde geçerek 10 Kasım'a gelindi. O, çok sevdiği Atatürk'ün ölüm yıldönümünde ölmekten mutlu olacağını söylüyordu. O gece ilk defa kendisini kaybeder gibi oldu. Etrafında, hayatını O'na adayan sevgili eşi, evlatları, gelinleri, torunları ve birkaç dostu vardı. Gece yarısı bir hoca geldi. Hocanın çok güzel okuduğu duaları duyan Babamızın yüzü aydınladı. O da mırıldanarak okumaya çalıştı. Sık sık «Ke-lime-i Şehadet» getirdi. Yudum yudum «zem-zem» suyu içti. Artık acı içinde kıvranmıyor, yalnız sıkı sıkı ellerimizi tutuyordu. Sonra kendinden geçti.

11 Kasım 1979 pazar sabahı; saat 08.00 de sessizce ve huzur dolu bir yüzle bu dünyadan göçüverdi İhsan Hınçer...

**

Rahat uyu Babacığım, gücümüz yettiği sürece senin erişilmez eserini yaşatmaya çalışacağız. Senin gibi, Türk Folkloru'na gönül vermiş dostlara güvenerek...

ACI KAYBIMIZ

KONYA EŞRAFINDAN MERHUM HULUSİ BEY İLE, MERHUME MİYASE HANIMIN OĞULLARI, MÜŞERREF ŞİMŞEK VE İSMAIL HINÇER'İN KARDEŞLERİ, KEBİRE (HURİYE) HINÇER'İN BİRİÇİK EŞİ, BORA, CORA, GÜRSEL, NURSEL HINÇER'İN SEVGİLİ BABALARI, İLKİM, ILKE, ORKUN HINÇER'İN CAN DEDELERİ, SELMİN VE REFHAN HINÇER'İN DEĞERLİ KAYINPEDERLERİ İSTANBUL BELEDİYESİ VARDAT TAHAKKUK MÜDÜRÜ

(TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI) DERGİSİ SAHİBİ VE GENEL YAYIN MÜDÜRÜ,

Türk Dil Kurumu üyesi, şair, yazar

İHSAN HINÇER

11 KASIM. 1979 SABAHİ, UZUN SÜREDİR PENÇESİNDE BULUNDUĞU AMANSIZ HASTALIK SONUCU VEFAT ETMİŞTİR CENAZESİ 13. KASIM. 1979 SALI GÜNÜ ŞİŞLİ CAMİİNDE KILINACAK ÖĞLE NAMAZINI MÜTEAKİP, ZİNCİRLİKUYU MEZARLIĞINDA TOPRAĞA VERİLECEKTİR.

TANRI RAHMET EYLEYE.

AİLESİ

Acı haberi duyuran ve 12 Kasım 1979 da, Hürriyet, Milliyet, Cumhuriyet, Tercüman gazetelerinde

eri Doldurulamayacak Bir Kayıp :

İYİ İNSAN DEĞERLİ DOST İHSAN HİNÇER

Yazan : Arslan KAYNARDAĞ

Türk Folklor Araştırmaları'nı ilk sayılarında beni alıp biriktiririm. Kader bir gün beni tapıcı olmaya sevkedince en çok alıp sattığım ayınlar folklor kitapları ve dergileri oldu. Bu ayınları yapanları, bu kitapları yazanları her zaman merak ettim, onlarla ilgilendim. Böylelikle Halit Bayrı, Cahit Öztelli, Malik Aksel, Tahir Dangu, İhsan Hınçer ve daha başka folklorcularla temiz ve samimi dostluklar kurdum. Burada ben de folklor konusunda bir takım çalışmaları yapmış, yazılar yazmıştım.

İhsan Hınçer folklorla az ya da çok ilgisi olan herkesi sever onları arar bulurdu. Nitekim ben onu arayamadan o beni arayıp bulmuştu. Dostluğumuzun geçmişi neredeyse 23 yıla varıyor.

Hınçer'e karşı hep saygı duymuşumdur. Onun destansı bir güç olduğunu seziyordum. Çalışması bir masal kahramanının çalışmasına benziyordu. Türk Folklor Araştırmaları'nı çıkarırken gösterdiği sabırlı çalışkanlığı her zaman gıpta ile izledim. Öldüğü zaman dergisinin 363 üncü sayısı baskıda idi. 30 yıldır süren olumlu bir iş birliği bile aksamadan yürüyüp gelmiş, tükenen sayıların yeniden basılması için gereken çaba gösterilmişti. İhsan Hınçer bir eser bırakabilenlerin mutluluğu içindeydi. Eserinin folklorumuzu inceleyen kimseler için şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da başlıca kaynaklardan biri olacağını biliyordu.

Onu sevdiğim halde pek sık görüşemedik. Daha çok oğulları dergiyi getirdikçe haberleşirdik birbirimizle, ya da telefona baş vururduk.

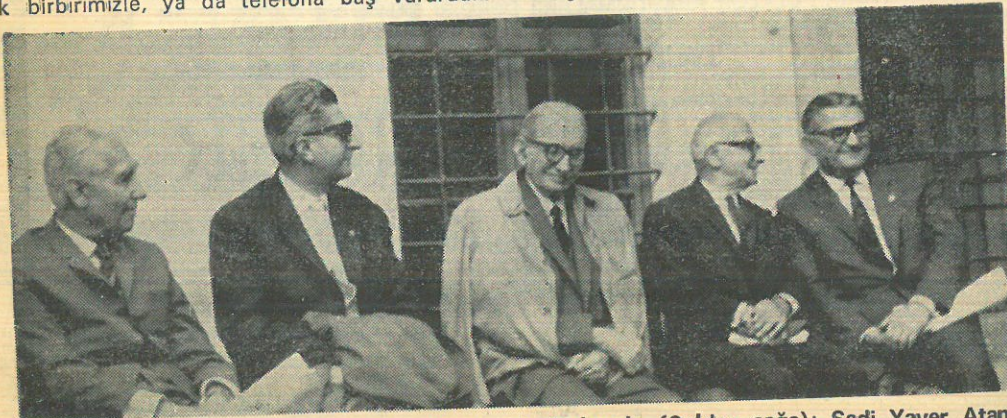
Telefon konuşmalarımız çoğu zaman uzun sürerdi. Folklor haberlerini aktarırdık birbirimize, yeni çıkan kitaplardan söz ederdik. Beni gecenin çok geç saatlerinde bile telefonla aradığı olurdu.

Ölümünden bir ay kadar önce bana yine telefon etmişti. Avusturyalı Profesör Andreas Tietze'nin bir fotoğrafını bulup bulamayacağımızı soruyordu. Türk kültürüne büyük hizmetleri dokunan bu değerli profesör için Viyana konsolosluğumuzda bir tören yapıldığını işitmişti. Haberi dergisine fotoğrafla birlikte koymak istiyordu.

Onun gibi bir dostun, böyle çalışkan ve verimli bir insanın amansız hastalığını öğrendiğimde ne yapacağımı şaşırılmıştım. Hissettiğim kadarıyla kaderini bir derviş gibi karşılamasını bilmiş, son dakikaya kadar yıkılmamıştır. Eşyasını, çalışma odasını, kitaplarını çocuklarıyla birlikte düzenlemiş ondan sonra da «Allaha ismarladık» diyerek gitmiştir.

İhsan Hınçer'in âşık biçiminde şiirleri olduğunu bilirdim. Son günlerinde bir **Hastalık Destanı** yazdığını da duydum. Bu destanı derginin geçen sayısında merakla aradıysam da göremedim, her halde bu sayıda çıkmış olacaktır.

İyi bir folklorcu, iyi bir insan, iyi bir baba olan İhsan Hınçer'in ölürken gözü arkada kalmadı. Vefalı eşi, temiz ve çalışkan çocukları, değerli dostları onun eserinin devam etmesi için gerekli her şeyi yapacaklardır.

1966 yılındaki bir toplantıda folklorcu arkadaşlarıyla (Soldan sağa): Sadi Yaver Ataman,

Otuz Yıllık Dost :

İHSAN HİNÇER'İ ANARKEN

Yazan : Hikmet DİZDAROĞLU

Ölümünün yaklaştığını sezmiş olmalı ki, hastaneden evine dönüşünde, 17.3.1978 tarihli mektubunda, babasının Kur'an-ı Kerim'in kenarına yazdığı, doğum yılı ile ilgili notu bana göndermiş, miladi karşılığını istemişti.

Eşkıden güzel bir gelenek vardı: Babalar, çocuklarının doğum (ve ölüm) yıllarını, Kur'an-ı Kerim'in sonundaki boş sayfalara yazarlardı. Böylece, ailenin soy kütüğü oluşurdu. Düşülen bu notlar, nüfus kayıtlarından daha sağlamdı. Çünkü; çeşitli nedenlerle, nüfus kütüklerine, doğum ve ölüm yılları yanlış geçirilebiliyordu. Kur'an'a işlenen bilgiler ise, gününe ve saatine değin, yaşam öyküsünün sınırlarını belirleyen en güvenilir kaynaklardı. Bunlardan kuşkuya düşülemezdi.

Hınçer'in babası da bu geleneğe uymuş, oğlu Mehmet İhsan'ın doğum tarihini Kur'an-ı Kerim'in sonuna işlemiştir.

«Oğlum Mehmed-i İhsan yevm-i cumartesi akşamı saat 1 raddelerinde dünyaya teşrif buyurmuşlardır. Hemen Rabbim Taâlâ Hazretleri tûli ömür (ihsân) eyleye, muammer eyleye, amin. Âlim eyleye, fazıl eyleye, şeriat-ı garra-ya hadim eyleye, hayırlı eyleye, amin. (.....) İnşallahu teâlâ, 9 Cemaziyelevvel 1334.»

Bu hicri tarihin miladi karşılığı, 14 Mart 1916'dır, günlerden salıya rastlar. İşte Mehmet İhsan'ın «dünyaya teşrif buyurmaları» bu tarihte olmuştur.

Duyulduğu mektupta o. «Bundan bir ay kadar önce bana umut ve teselli kaynağı olan mektubunu aldığım zaman, ne kadar çok sevdiğimi anlatamam. Tatlı ve içten satırların ölüm kalım savaşı verdiğim hastalığım esnasında bana dostluğun niceliğini ve yüceliğini anlattı.» diye başlıyordu.

Hastalığı süresince onu, uzaktan da olsa, izliyor, mektuplarla yaşama bağlılığını desteklemeye çalışıyordum. Bunların ne denli yararlı olduğunu biliyordum. Mektupların arası biraz uzayınca, yakınıyor, niye yazmadığımı soruyordu.

Otuz yıla yaklaşan bir dostluk serüvenimiz vardı. Kaynakçaya bakıyorum: İlk yazım, 10. sayısında (Mayıs 1950), son yazım da 360. sayısında (Temmuz 1979) çıkmış Türk Folklor Araştırmaları'nın. Toplamı 68'e ulaşıyor.

Her sayıda yazım olsun isterdi. Olanaklar elverdikçe bu dileğini yerine getirmeye özen gösteriyordum. Ancak, başka dergilerde de yazılarının çıkışı, onun istediği sıklıkta yazmamı engelliyordu. Bunu anlayışla karşılıyor ve bana hak veriyordu.

Dergiyeye gelen kimi yazıları, yayımlanmalarından önce, bana gönderiyor, düşüncelerini alıyor, gerekli düzeltmeleri yapma yetkisi taniyordu. Dergide çıkan yazılardan bir bölümünde, bu yönden küçük katkıları olmuştu.

Kimi kişilerin adları, verdikleri ürünlerden çok, çıkardıkları dergilere sıkı sıkıya bağlıdır; birini anarken, öbürünü anımsarsınız hemen. Ahmet İhsan Tokgöz deyince, **Servet-i Fünun** gelir akla; Yaşar Nabi adı, **Varlık**'tan ayrı düşünülemez.

İhsan Hınçer adı ile **Türk Folklor Araştırmaları** da bu türden bir özdeşlik ve ayrılmazlık gösterir. İlk sayısı, 1949 yılının ağustos ayında yayın dünyasına katılmıştı. Demek, otuz yıllık bir geçmişi ürünüdür.

Derginin hangi koşullar altında, nasıl çıkarıldığını çok iyi bilirim. Gerektiğinde —ki, çok zaman böyle olurdu— dar bütçesinden ekleyerek, hatta ailesini geçim sıkıntısı içinde bırakmayı göze alarak, günlerini, gecelerini; haftalarını, aylarını; yıllar ve yıllarını dergiyeye adanmıştı. Bir özverinin eksiksiz örneğini vermişti dergiyi yayımlarken. Hiçbir engel, devlet katından gördüğü ilgisizlik ve maddi yetersizliğin karabasanları bile, onu yıldırılmamıştı. Çalışıyor, çalışıyor, dergiyi aksatmadan yürütmek için sağlığını bile hiçe sayıyordu.

Bu, özveriden de öte bir şey, bir yüreklilik, anlayışsızlık ve ilgisizlikle bir savaşımdı. O, bu savaşımında yenik düşmedi. **Türk Folklor Araştırmaları**, onun en büyük «eseri» olarak varlığını sürdürüyor.

İlk sayısının başyazısı şu tümce ile başlar: «**Türk Folklor Araştırmaları** dergisini çıkarmaktaki gayemiz, memleket folkloruna hizmet etmek ve bu ilim şubesiyle uğraşanları, bir dergi kadrosu içinde toplamaktır.»

İhsan Hınçer, otuz yıl boyunca, bu erekten şaşmamış, dileğini gerçekleştirme mutluluğuna erişmiştir. Gerçekten, bu otuz yıl içinde, vurdun bellibaşlı halkbilimi halk yazını...

YAŞAMINI ADAMAK DEDIĞİN

Yazan : Saim AÇIKGÖZ

Ölümün ardından söz söylemek güçtür. Her ölen, erdemlerini yakından bildiğiniz emeklerini kıvançla izlediğiniz, kendinize yakın bildiğiniz bir dost ise, bu güçlük daha da artar. Çok şey söylemek ister insan ama; gönlünün, usunun derinliklerinden gelen acıyı, üzüncü eksiklikle anlatmakta sıkıntı çeker. Ölüm olgusunu, özcüklerin anlam boyutları içine sığdırmak kolay değildir çünkü. Gerçi ozanlar vardır, ancak aprak yaprak kitaplara sığacak ölümlü, birkaç ölüme sığdırmıştır; hem de ne bir eksik, ne bir fazla, hepsi tamam! Öylesi de ozanlık verisi, oysa ben ozan değilim. Yine de İhsan Hınçer'in ardından, yazmak zorunda gördüm kendimi.

Yaşamıyla, yaptıklarıyla topluma katkıda bulunmuş, saygı duyulması nice kişinin ayrılıp gitmesine tanık olmanın bilinçaltında yarattığı duyguya mıdır bilmem, son yıllarda gazetelerin ölüm duyurularına ister-istemez gözüm kayıverir. O, dört çizgiyle çevrili duyuruları kesip saklamaya da başladım. İhsan Hınçer'in ayrılışını da yine o çizgiyle çevrili çerçeve içindeki durumdan öğrendim. Cumhuriyet'te (1) «Acı Kaybımız» başlığı altında «Türk Folklor Araştırmaları Dergisi Sahibi ve Genel Yayın Müdürü, Türk Dil Kurumu üyesi, şair, yazar İhsan Hınçer 1 Kasım 1979 sabahı, uzun süredir pençesinde bulunduğu amansız hastalık sonucu vefat et-

ti» başlıklı araştırmacıları dergi sayfalarında yer almışlar, halkbilimine, halk yazınına, saz şiirine önemli katkılarda bulunmuşlardır. Türk halkbilimi, halk yazını ve saz şiiri üzerinde çalışacaklar için, **Türk Folklor Araştırmaları**, en zengin kaynaklardan biridir. Ona başvurmadan yapılacak her araştırma, eksik kalacaktır.

Son mektubum, ölümünden üç gün önceye astılar. Yine bir yazı göndermiş, bunun düzeltilmesini istemişti. Bu son mektubumu aldığını sanmıyorum. Adeli tahhütlü gönderilen bu kağıdın dosya, Bora Hınçer'in elinde olmalı, gereğini o yapar artık.

İhsan Hınçer'in ölümü, bizi asla umutsuzluğa kaptırmamalı. **Türk Folklor Araştırmaları**

miştir» sözlerini okuyunca irkildim, daha ötesi çarpıldım. Gerçi, oğlu Bora Hınçer, İhsan Hınçer'in «büyük bir yaşam savaşı» verdiğini, hastanede üç ay tedavi gördükten sonra, «üstün irade ve azmi ile en tehlikeli dönemi» atlatacak evine döndüğünü dergide (2) eşe-dosta, okurlara duyurmuştu ama, yine de bu acı sonucu böylesine yakın ummamıştım hiç. Hatta, sayrılığı atlatıp tümünden kurtulmuş olduğuna kendimi inandırarak sevinmiştim. Ne yaparsınız ki, insan umduyuyla değil, bulduyuyla karşılaşılıyor apansız.

Sayfalar dolusu reklam ve ilanlar basarak yüzbinlerce lira para alıp, topluma birşey vermeyen basın yanında, parasal olanaklara dayanmayan, arkasında başkaca hiçbir güç bulunmayan, salt kendi yağıyla kavrulan bir dergiyi yıllarca yaşatmak kolay iş midir? Kolay olmayı yaptı İhsan Hınçer. Kimi zaman evinin giderlerinden kısarak, kimi zaman dinlenme saatlerini vererek, resmi kurum ve kuruluşların kültür işlevlerine olan anlayışsızlığını sineye çekerek, özveriyle, bıkmadan-usanmadan... Daha bir yıl önce Yaman Akbayan'ın Cumhuriyet'te (3) Hınçer'in emeğini ve verimini kutsayan, değerlilik örneği de olan yazısını okuyunca ne denli sevinmiş ve yazarın «kırkinci, ellinci» yıllara olan özlem ve dileğine ne içtenlikle gönlümde katılmıştım!.. Türk Folklor Araştırmaları

ra'ya gönderdiğim mektupta, «Size ve bizlere, onu sevenlere düşen bir büyük görev var: Eserini sürdürmek, **Türk Folklor Araştırmaları**'nı çıkarmaya devam etmek. Bu, bir «miras»tır bizlere, geri dönüşü aklı getirilmeyecek bir yoldur. O yolda yürümeli, o «eser»i yaşatmalıyız.» demiştim.

Bu sözlerimi bir kez daha yineliyorum: İhsan Hınçer'i seviyorsak, onun anısını canlı tutmak istiyorsak, onun «eser»ini yaşatmayı düşünüyorsak, yapacağımız tek şey, **Türk Folklor Araştırmaları**'nın yayınına aksatmadan yürütmeğidir.

Aziz dostumun anısı önünde saygıyla eğiliyor, ona Tanrıdan rahmet ve mağfiret diliyorum.

ARAŞTIRMALARI

bundan böyle de yaşayacak ve yaşamağalıdır kuşkusuz. Ama ben, başında yine İhsan Hınçer olarak yaşamasını isterdim, bunu dilerdim. Üzüntümün büyük oluşunun bir nedeni de bu halde.

Dile kolay; özlemler ve yönsemeleri olabildiğince çarpıtılmış bir toplumda, bir kültür dergisini otuz yıl aralıksız, kesintisiz yaşatmak. Hem de, Yaman Akbayan'ın da vurguladığı üzere, kağıda üst üste yapılan zamlara, posta giderlerinin artışına katlanıp, daha önemlisi «Derginin dili öztürkçe, değiştirmesiz keseriz sürdürümü» diyebilen kamu görevlilerinin utandırılması tutumlarına göğüs gererek... O'nun sıkıntılarının artmasında belki herbirimizin belli ölçüde kusur payı da vardır. Yeterince destek olduk mu? Üstümüze düşeni aksatmadan yapabildik mi? Pek sanmıyorum. Kendimi alıyorum örnek olarak; derginin karşılığını uzun süre ödemişim. Neden sonra, Hınçer nazik ve ince sözlerle iletti bunu, çıkardığı hesap pusulasıyla birlikte. Dergiyi yaşatmak savaşımında O'na bir de böylesi ek güçlükler vermek elbette onaylanamaz Karşılaşmalarımızda, hiç söz etmezdi bunlardan; üzümüş olabileceğini düşünerek belli ki...

İyi anımsıyorum; yıllar önce, çalıştığım okulun yönetim odalarının birindeki dolabın üstünde, Türk Folklor Araştırmaları'nın bir-iki sayısını görmüştüm. Ne yadsıyayım, o güne dek görmemişim, bilmiyordum, varlığından habersizdim bu derginin. Karıştırdım hoşuma gitti, okumaya başladım. Sonra da sevdim; hem de içtenlikle, biçimiyle, içeriğiyle, düzeniyle, her şeyiyle bu dergiyi. Ve şimdi elimde kalın kalın onlarca cilt, özenle koruduğum, fırsat bulduğumda da yeniden yeniden karıştırıp okumaktan hoşlandığımlı.

Anadolu'da görevli iken, derginin arasına «Açık göz, derlemeler göndermeni istiyorum.» diye yazdığı küçük notlar koyardı. Bu isteğini de yeterince yerine getiremedim. Uzun aralıklarla gönderebildim elimdeki derlemeleri.

Karamanoğlu Mehmet Bey'in «Bugünden sonra divanda, dergahta, barigahta, mecliste ve meydanda Türkçe'den başka dil kullanılmayacaktır.» biçimindeki 13 Mayıs 1277 günlü buyruğunun yıldönümlerinde ve barışın, insançılığın simgesi olan Yunus Emre'nin anısına

yapılan Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Törenlerinin birisinde, şimdi Halk Kitaplığı olarak kullanılan tarihsel bir yapıda rahmetli Cahit Öztelli, şu anda konusunu anımsayamadığım konuşmasında «Burada eli öpülecek bir insan var. Devletin yapamadığını yaptı ve yapıyor. O'nu en iyi tanıyanlardan biriyim. Sözlerimde en ufak abartma payı yoktur.» demişti. Sonra, adını da verdiği bu kişi İhsan Hınçer'di. Kişi çok iyi, çok candan dosttular. 1974, 1975 yıllarında aralarında bir kırgınlık olmuştu. Nedeni ve niçini önemli değil, insan ilişkilerinde doğal görmek gerekir bunları. Nitekim 24 Şubat 1978 de göçen, büyük halk yazını araştırmacısı ve tarihçisi Cahit Öztelli'ye Türk Folklor Araştırmaları'nın bir sayısını özgülemekle, en güzel saygıyı ve değerbilirliği yine İhsan Hınçer göstermişti (4).

İhsan Hınçer, yaşamı boyunca Türk halk bilgisi dağarcığına hep birşeyler katmak, eklemek için çırpındı, durdu. Emekleri boşuna gitmedi. Çok şeyler kattı çünkü. Yaşamını adamıştı halk bilgisi alanına. «Yaşamını adamak» deyiminin en somut bir örneğiydi İhsan Hınçer. «Yaşamını adamak dediğin» ancak böyle olur.

Çankırılı Ahmet Talat Onay'ı. M. Halit Bayrı'yı, Sadettin Nüzhet Ergun'u, Ali Rıza Yayıncı'yı, Zeki Oral'ı, Cahit Öztelli'yi unutmadı Türk Halk Bilgisine gönül verenler. Seni de unutmayacaklar, seni de yaşatacaklar gönüllerinde, Belki, ülkemizin kültür kırsılığında bir dergiyi 30 yıldan fazla yaşatmanın önemini daha iyi kavrayarak, anlayarak anacaklar adını...

Yaşamını değerlendirerek gittin bu dünyadan. İnsanoğlu için az mutluluk mu bul Toprağın bol olsun İhsan Hınçer!

(1) Cumhuriyet gazetesi. 12 Kasım 1979.

(2) Türk Folklor Araştırmaları, Ağustos 1979 — Sayı: 361.

(3) Cumhuriyet gazetesi. 1 Eylül 1978. (Bu yazı sonradan, Türk Folklor Araştırmaları'nın Kasım — 1978, 352'nci sayısında da yayımlandı.)

(4) Türk Folklor Araştırmaları, Cahit Öztelli...

Ihsan Hınçer'in Aziz Ruhuna Armağan :

B U H U R D A N

Yazan : Kerim YUND

Türk Folklor Araştırmaları dergisini otuz yıldanberi aksatmadan yayınlayan, ulusumuzun, halkımızın maşeri zekâsından inbikten süzülürcesine çıkan ürünleri, yurt içinde ve dışında cana can katan bir buhurdan gibi otuz yıl her ay okuyucusuna sunan dergi sahibi aramızda mana olarak var, ceset olarak yok. O da parlatığı, ferahlık verdiği buhurdanın buğusu gibi göklere süzüldü. Esanslaşıp ruhlar dünyasına; ölmezler arasına katıldı.

Malını, ziynetini, çocuğunu çoluğunu ikinci plâna kaydırarak, ölüncüye kadar folklor ocağını tütüren Hınçer, son günlerinde sakalını da uza, tarak masal kahramanı bir «pir-i fani», nuranî yüzlü bir folklor üstadı olarak Hızır gibi, derviş gibi, ermiş gibi aramızdan ayrıldı. Onun mezarı, folklorcularımızın ziyaret yeri olacaktır.

Üstad'ın tütürdüğü folklor ocağına 1956 yıllarından bu yana kâhi, kâhi birer «egsi» atma hizmetinde bulunmanın ögüncünü taşıyanlardandı.

Ihsan Hınçer'in çok büyük güçlükleri yeneerek yaşattığı TFA dergisini, bu olimpiyat meşalesini çocuklarının da tıpkısı özvenilere katlanarak çıkaracağı umuduyla dayım.

Devletin göreceği bir hizmeti otuz yıl kendi üzerine yüklenerek yürüten sayın ozan Hınçer'e Tanrıdan rahmet diler, kederli ailesinin acılarını paylaşıyorum. Nur içinde yatsın.

Türk folklor mabedinin sönmez ışığı ve içe sinen, ruh okşayan buhurunu nefes nefes otuz yıl bizlere sunarak erişen Hınçer, ölmezler arasına girmiş, hayat suyunu, nektarı içmiş erişkinlerimizdendir... Tanrı ondan razı olsun.

Ihsan Hınçer'in dergisiyle birlikte binbir emekle yetiştirdiği dört evladı (soldan sağa) Gürsel, Nursel, Çora ve Bora, babalarının tabutu başında, Bursa Kılıç - Kalkan Ekibi ve Be'ediye Zabıtası

Yaşam Öyküsü, Yapıtları, Dergiciliği :

DOSTUM İHSAN HINÇER

Yazan : Türker ACAROĞLU

Türkiye'de ve dünyada en tanınmış halkbilimcilerimizden biri, ozan ve yazar Ihsan Hınçer dostumuz, uzun süre savaştığı kanser hastalığından 11 Kasım 1979 tarihinde İstanbul'daki evinde öldü, görkemli bir törenle Zincirlikuyu mezarlığına gömüldü. Yitirdiğimiz büyük insan, kendisini yaşamı boyunca Türk Halkbilimine adanmıştı.

YAŞAM ÖYKÜSÜ.

Ihsan Hınçer, 1916 yılında Konya'da doğdu. (S. K. Karaaliçoğlu, Ş. Kurdakul, B. Necatigil vb. gibi kaynaklarda yazılı 1918 yılı yanlıştır.) Konya eşrafından rahmetli Hulûsi Bey'in oğludur. Bir ağabeyi bir de ablası vardır. Kebire (Huriye) Hınçer'le evliydi. Üç oğlu ile bir de kızı vardır.

İlk öğrenimini doğduğu kentte, orta öğrenimini İstanbul'da Kabataş Lisesi'yle Konya Lisesi'nde tamamladı (1940). Daha önce, İstanbul Belediyesi Muhasebe Müdürlüğünde memurluğa başlamıştı (1940). O tarihten ölümüne değin İstanbul Belediyesi hizmetinde çalıştı. Görevinin son onsekiz yılı, Varidat Tahakkuk Müdürü olarak geçti.

YAPITLARI.

Hınçer, yazına şiirle başladı. Halk yazınının etkisiyle, ulusal ve devrimci şiirler yazdı. Bunları başlıca üç kitabında topladı: «Türklük bir yanardağdır» (1936); «İstiklalimin menkıbesi» (1937); «İnkılap türkûleri» (1943). Son iki kitabının çıkış yılları arasında yazdığı şiirler «İnkılapçı gençlik» (1941—42) ile «Yücel» (1943) dergilerinde yayınlandı. Daha sonra «Yeni Türk», «Yurt», «Babacan» (1944—48), «Yeni İstanbul» (1972) dergi ve gazetelerinde inceleme ve tanıtma yazıları çıktı.

«Çoban kızı» adlı büyük halk öyküsü 1946 yılında basıldı.

Meslek yapıtı olarak, iki kez basılmış olan şu kitabı vardır: «Damga resmi ve Belediye Resimleri Kanununa göre levha, ilan, reklam, pulafiş mevzuatı» (1960). Bunun yeni basımı, «Toplu levha, ilan mevzuatı, en son değişikliklerle» adını taşır (1965).

HALKBİLİMCİLİĞİ — DERGİCİLİĞİ

Halkbilim çalışmalarına, daha öğrenicilik yıllarında, Halkevlerinde başlamıştı, 1944 Kası-

mında arkadaşı Kemal Akça ile birlikte İstanbul'da «Folklor postası» adlı aylık bir dergi çıkarmağa başladı. Sahibi Akça, Yazışmaları Müdürü Hınçer idi. Ama, bu dergi ancak 1946 yılına değin 19 sayı çıkabildi. Daha sonra, Akça, milletvekilliğine adaylığını koyduğu ve derginin parasını bu iş için harcadığından, Hınçer yöneticilikten çekildi. Bunun üzerine, dergi de kapanmış oldu.

Bizde ilk Türk Halkbilgisi Derneği 1927 Kasımında Ankara'da kurularak çalışmalarına başlamış, bir kaç ay sonra, 1928 yılı başlarında, tek cilt (yıllık) biçiminde «Halkbilgisi mecmuasını» yayımlamıştır. Derneğin kurucularından Fındıkoğlu'nun Fransa'ya öğrenime gitmesi üzerine, Ankara'daki merkezin çalışmaları yavaşlamış, İstanbul'da açılan Dernek Şubesi yoğun bir çalışma dönemine girmiştir. İlk çalışmalar, Belediye Konservatuarı binasında yapıldı. Dernek, bu arada, Anadolu'da derleme gezileri düzenlediği gibi, 10 tane kitap da yayımladı. İşte, bu Dernek, 1 Kasım 1929 tarihinde «Halkbilgisi haberleri» adlı aylık bir dergi çıkarmağa başladı. 1 Mayıs 1931'e değin 19 sayı yayınlandı. 1933 Nisan ayında Prof. Köprülü İst. Eminönü Halkevi Dil, Tarih ve Edebiyat Kolu Başkanı olunca, M. Halit Bayrı'nın girişimiyle, iki yıl sonra, Eminönü Halkevi yayın organı olarak, yeniden çıkarmağa başladı. Dernek merkezi ve şubesi kapanıp Halkevlerine katılmıştı. Dergi, Eminönü Halkevince 1941'e değin 121 sayı çıkarıldı, daha sonra kapandı. Beş yıl sonra, Derneklerin yeniden etkinliğe geçişine izin verilmesi üzerine (1946), eski dernek üyeleri, Türk Halkbilgisi Derneğini yeniden kurdular. Beş yıl sonra, derginin ilk sayısı, 122 sıra numarasıyla, yeniden yayınlanıyordu. İstanbul'da Ülkü basım evinde basıldı. Dernek Başkanı Murat Uraz, Genel Yazmanı Z. F. Fındıkoğlu olmuştu. Ama, parasızlık yüzünden, bu 122. sayı basım evinden alınamadı. Ancak, Ihsan Hınçer, 10 nüshasını parayla alarak eşine - dostuna, meraklılara verdi. Basım evi sahibi de bir yıl sonra, para bulunup dergi alınamadığı için, kilo ile kesekâğıtlara sattı. Daha sonra üç sayı daha çıktı. Son sayısı 125. sayı olup Ocak 1947 tarihidir.

Bir süre sonra, Hınçer, «Türk Folklor Araştırmaları» adıyla, tek başına aylık bir halkbilim

dergisi çıkarmağa başladı. Derginin ilk sayısı, 1949 yılının Ağustos ayında yayınlardı.

1975 yılında Kültür Bakanlığınca İstanbul'da Galatasaray Lisesinde toplanan I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi bildirilerinin ilk cildinde yayınlanan, daha sonra «Boğaziçi Üniversitesi halkbilimi yıllığı»nda da yayımlanıp (1975) ayrı basımı yapılan «Türk halkbilgisi kaynakçası üzerine» başlıklı bilimsel bildirimizin (Sürelî yayınlar) bölümünde, bu dergi için şunları söylemiştik.

«Dergi yazı kadrosuna Cumhuriyetin ilk yıllarından beri halkbilgisi araştırmaları yapan değerlerle yeni genç bir kuşağı almıştı, bunları harekete geçirdi. Böylece, 1951'de Halkevleri ve Halkodalarının kapanmasıyla halkbilgisine sayfalarında geniş yer veren Halkevleri dergileri de kapanınca, tek başına Türk halk kültürüne hizmete devam etti. Bütün olanaksızlıklara karşın, tek bir ay bile aksatmadan, 310 ayda (Mayıs 1975) 310 sayı yayımlandı (şimdi görüldüğü gibi, 364. sayıya ulaşmıştır). Türkiye'de geniş bir yayın alanı bulan dergi, gençleri halkbilgisi alanına çekici yayınlar yaptı. Ayrıca, bütün dünyada yaygın bir ilgi ve yankı arattı. Hemen hemen bütün dünya üniversiteleri ile kitaplıkları ya abone oldular ya da parasız olarak yararlanmak için aramaya başladılar. Bugün yurdumuzda halkbilgisi alanında otorite bir yayın organı durumundadır.

«İlk 6 cildi 24 sayıdan oluşurken, daha sonrakiler 18 sayıdan oluşmaya başlamıştır. İlk zamanlar 20 sayfa iken, daha sonra 24'e, en sonunda 32'ye yükselmiştir. Ocak 1975'te çıkan 306. sayısıyla 15. cildini tamamladı (şimdi 19. cildi çıkıyor). Şu konularda özel sayılar da yayımlandı: Halk oyunları (sayı 106, Mayıs 1958), M. R. Gazimihal (sayı 152, Mart 1962), Selçuklu—Kars (sayı 181, Ağustos 1964), Artvin (sayı 201, Nisan 1966), A. K. Tecer (sayı 218, Eylül 1967), 20. yıl (Temmuz 1968), B. K. Çağlar (sayı 247, Şubat 1970, daha sonra bu konuda bir özel sayı daha çıktı), Cumhuriyetin 50. yılı (sayı 291, Ekim 1973), Aşık Veysel Şatıroğlu (sayı 296, Mart 1974). (Dergi son dört yılda daha başka özel sayılar da yayımlamıştır.)

«İlk önceleri derginin hem sahibi, hem de yazı işleri müdürü olan İhsan Hınçer, daha sonra genel yayın müdürlüğüne geçerek, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünü bitiren, mezuniyet tezini de halkbilgisi

konusunda «Ay hakkında inanışlar» olarak verilen büyük oğlu Bora Hınçer'i yazı işlerinden sorumlu yönetmenliğe getirdi.

«... Öte yandan, 1946'da ikinci kez kurulan Türk Halkbilgisi Derneğinin başkanlığına İhsan Hınçer getirilmiştir. Halen de başkandır.» (ss. 27—28).

KAYNAKÇA..

Rahmetli gazeteci Abdi İpekçi'nin Hınçer'le yaptığı resimli bir konuşma, «Milliyet» gazetesinin 6 Mayıs 1974 tarihli sayısında yayımlandı: «Bu haftaki konuğumuz: İhsan Hınçer». Dergisinin 30. yılı dolayısıyla, Yaman Akbayar, «Cumhuriyet» gazetesinde bir tanıtma yazısı yayınladı: «Hınçer'in emeğinin 30 yılı» vb.

Hınçer'le dostluğumuzun ne zaman başladığını pek anımsamıyorum. Ancak, Derleme Müdürlüğü görevim sırasında, dergisi dolayısıyla telefonlaşıp yazıştığımız aklımdadır. Bir de Kıbrıs konusunda bir özel sayı çıkarmak istediğini, bu konuda kendisine yardımcı olup olamayacağımı benden sormuştu, ama o sırada işlerimin yoğunluğu yüzünden özür dilemiştim (Mart 1964 de o Kıbrıs özel sayısı yayımlandı). İmzalı olarak İltifettiği son yapıtını da gerek İstanbul Radyosunda, gerekse gazetelerde tanıtmış olduğumu unutmadım.

Görevi dolayısıyla sık sık geldiği Küçükçekmece köyümüzde rastlaşıp konuştuğumuz çok olmuştur. Ama, beni asil şaşırtan, bir gün dergisinde «Evliya Çelebi» başlıklı bir yazının imzama çıkmış olmasıdır. Dergiye böyle bir yazı göndermediğime göre, gelecek sayıda yanlışlığın düzeltilmesi için, telefon ettim. Pek şaşırtığım bir yanıt verdi: «Ben o yazıyı «Yücel» dergisinden aktardım» dedi! Demek oluyordu, ki yıllarca önce yazdığım bir yazıyı unutmuşum ve şimdi böylesine bir yazı yazamazdım, artik!

Ancak, onunla dostluğumuz ben emekli olduktan (Eylül 1974) sonra daha da sıklaştı. Sık sık makamına gidip söyleşmek olanağını buluyordum. O tarihten beri dergisinde yazılarım çıkmaktadır. Fransızca ve kimi Slav dillerini bildiğimi öğrenince; Fransa, Yugoslavya, Bulgaristan, Sovyetler Birliği vb. gibi yabancı ülkelerden kendisine gelen kitap, dergi, yıllık çeşidinden yayınları bana verir, bunları inceleyip gerekli gördüklerimi dergisinde tanıtmamı isterdi. Ben de onu kıramaz, bu görevi memnurlukla yerine

Folklor Dünyamızın Büyük Kaybı :

BİR DİREK DAHA YIKILDI

Yazan : Sadı Yaver ATAMAN

Sevgili arkadaşım, ülküdaşım İhsan Hınçer'in ardından böyle bir yazı yazmak benim için çok acıdır. Uzun yıllar beraber gülmüş, beraber ağlamıştık. Aynı düşünce özgürlüğü için, de kaynaşmış olmanın derin heyecanı ile yaşadığımız acı, tatlı hatıralarımız vardır.

İhsan Hınçer vefâkâr bir arkadaşdı, folklor dünyamızın renkli ve ışıklı bir sevinciydi. Hayat dolu, geleceğe umutla bakan, herşeyi büyük bir yürek bütünlüğü ile karşılayan, beşerî meziyetleri olan bir insandı, şairdi, geniş bir folklor kültürüne sahipti.

Onu 1946 yılında, ilkkez halk musikimizi izahlı programlar halinde radyo mikrofonuna getirdiğimiz sırada, bana Konyadan yazdığı mektuplarla tanışmıştım. Folklor anlayışı ve zevkiyle yazdığı şiirlerini sanırsam ilk kez radyo mikrofonuna ben okumuştum.

1948 yılında, İstanbul Beyazıt bucak müdürlüğünde beni ziyarete gelmişti. Ne de çabuk kaynaşmıştık. Hemen her gün buluşuyor, hep folklerden konuşuyorduk. Türk Halk Bilgisi Derneği (sonradan Folklor derneği)'nde beraber çalıştık. İsrarla benim başkan olmamı önermişti. Kendisi genel sekreter olarak beni onurlandıracak çalışmalarda bulunmuştu.

Bir folklor dergisi çıkarmayı kurmuştu. Benim Karabük Belediye Başkanlığım sırasında, ancak 14. sayısını çıkarabildiğim «Karabük» adlı dergiyi ad değiştirerek çıkarmayı düşünüp dururken, bir gün elinde bir dergi taslağı ile gelmişti. Adını «Türk Folklor Araştırmaları» diye koymuş, mizanpajını yapmış, baş yazısını da yazmış, bana da bir yer ayırmış.

getirmeye çalışırdım. Halkbilimi konusu beni o derece sardı, ki kimi zaman onun siparişi olmadan da yazılar yazıp götürürdüm, o bunları hiç beklemeden yayınlardı. Bana halkbilimini sevdiğinin İhsan Hınçer dostum ve ustam olduğunu söyleyebilirim. Acımın tek tesellisi, çocuklarının dergisini sürdürmesidir.

İhsan Hınçer ve Sadı Yaver Ataman 1952 yılında.

Kısa, fakat ihatalı baş yazısında şöyle diyor: «Türk Folklor Araştırmaları dergisi programının birinci maddesi, ciddi ve ilmi bir mesai yapmaktır...» Ve ilk sayısından son sayısına kadar, hiç aksatmadan böyle devam etti.

1949 tarihini taşıyan ilk sayıda, benim de «Folklor çalışmalarında disiplin» başlıklı yazım vardır.

İhsan Hınçer, son derece zeki, İstanbul belediyesindeki önemli ve ağır vazifesine rağmen devamlı okuyan, yazan, hitabet gücü ve milli heyecanı olan ülkücü bir insandı. Dergiyi nasıl bir feragatle çıkardığını yakından bilirim. Dergi onun sevgilisiydi. Folklor kitaplığımıza hediye ettiği en büyük eserdir.

Değerli evlatlarının, onun bu kutsal emanetini yaşatarak, onun aziz ruhunu rahata kavuşturacaklarına, en yakın arkadaşı, ülküdaşı ve emekdar bir folklorcu olarak güveniyor ve aziz arkadaşına Tanrıdan rahmet diliverim...

HASTALIK DESTANI

Tabiban derdime yok mu bir çare,
Her an ediyorum feryat ü figan,
Âvazım çıkıyor gayri göklere,
Allahım kuluna şifa ver heman.

Bu amansız illet yıldırır beni,
Secdeye vardırır kaldırır beni,
Sızıdan sancıdan soldurdu beni,
Çektiğim acılar yaman mı yaman.

Hastanenin muslukları akıyor
Koşuşlar dert yüklü kimse bakmıyor
Çaresizlik öyle acı, öyle zor
Sabahlar olmuyor geçmiyor zaman.

İnlemek yerine kurtuluş ölmek,
Her an feryat figan boynumda ilmek,
Ağrıdan da beter marazı bilmek,
Ömrüm bitsin bana en büyük ihsan.

İlaçlar ilk günler tesir gösterdi,
Ağrımı ik.üç ay biraz kestirdi.
Bir günde üç saat bir uyku verdi,
Yirmibir saati aklıma ziyan.

Doktorların hepsi gösterdi ilgi,
Tıpta bu dert için yok imiş bilgi,
Ağrılar geldikçe kalgı ha kalgı
Eririm gözümde tüter Kabristan

Ne zor imiş ölümeden ölmesi
Azrailin yavaş yavaş gelmesi,
Eksildi kalmadı bir tek dost sesi,
Anladım ki dostluk yalanmış yalan.

Eşim, kuzularım başımda ağlar,
Dost bildiğim gitmiş gönlünü eğler,
İstirap içinde sabaha kadar,
Kıvrandır dururum işitmez cihan.

Ya Rabbi çektirme daha çok gayri
Sabr-ı tahammülüm bitti, yok gayri,
Ahrette rahata kavuşturu bari,
Beni daha fazla etme perişan.

Sağlıklı bir yaşam artık rüya mı,
Sızılar kapladı bütün âzamı,
Hayırlara tebdil eyle duamı,
Yüz iken bin oldu derdim elaman.

Bana verdin gam yüküyle kederi,
Bilirim beterin vardır beteri
Çok çektim doğduğum ilk günden beri
Şükreyledim daim etmedim isyan

Çalıştım hizmeti edindim şiar,
Çalıştım gücümün yettiği kadar,
Kimseye vermedim en küçük zarar,
Böyle yazmış yazım Hazreti Yezdan.

Beni seviyorsan bir parça eğer,
Tanrım atıfetin dünyada da ver,
«Bir nefes sıhhat» ki dünyaya değer,
Cansıza can veren Yüce Yaradan.

Ne derdime derman getirdi neşter,
Doktor ağrım dinsin bari ilâç ver.
Taksit taksit ölmek ne zormuş meğer,
Değilim ben John Wayne gibi kahraman.

Altmış yıl yaşadım yeter bu hayat.
Hep çile doldurdum görmedim rahat,
Yaşama mahkûmum ne çare heyhat
Ömrüm uzadıkça akl olur talan.

Şaşırdım hayatın yazla kışını
Marazım doldurdu tam bir yaşını
Otuz kez verildi kobalt ışını
Ne ağrı kesildi ne buldum derman.

İflah olmam gayri vermeyin emek,
İşim-gücüm sade hep acı çekmek
Kaderim sonunda bu imiş demek,
Çekmesin böyle dert ne dost, ne düşman.

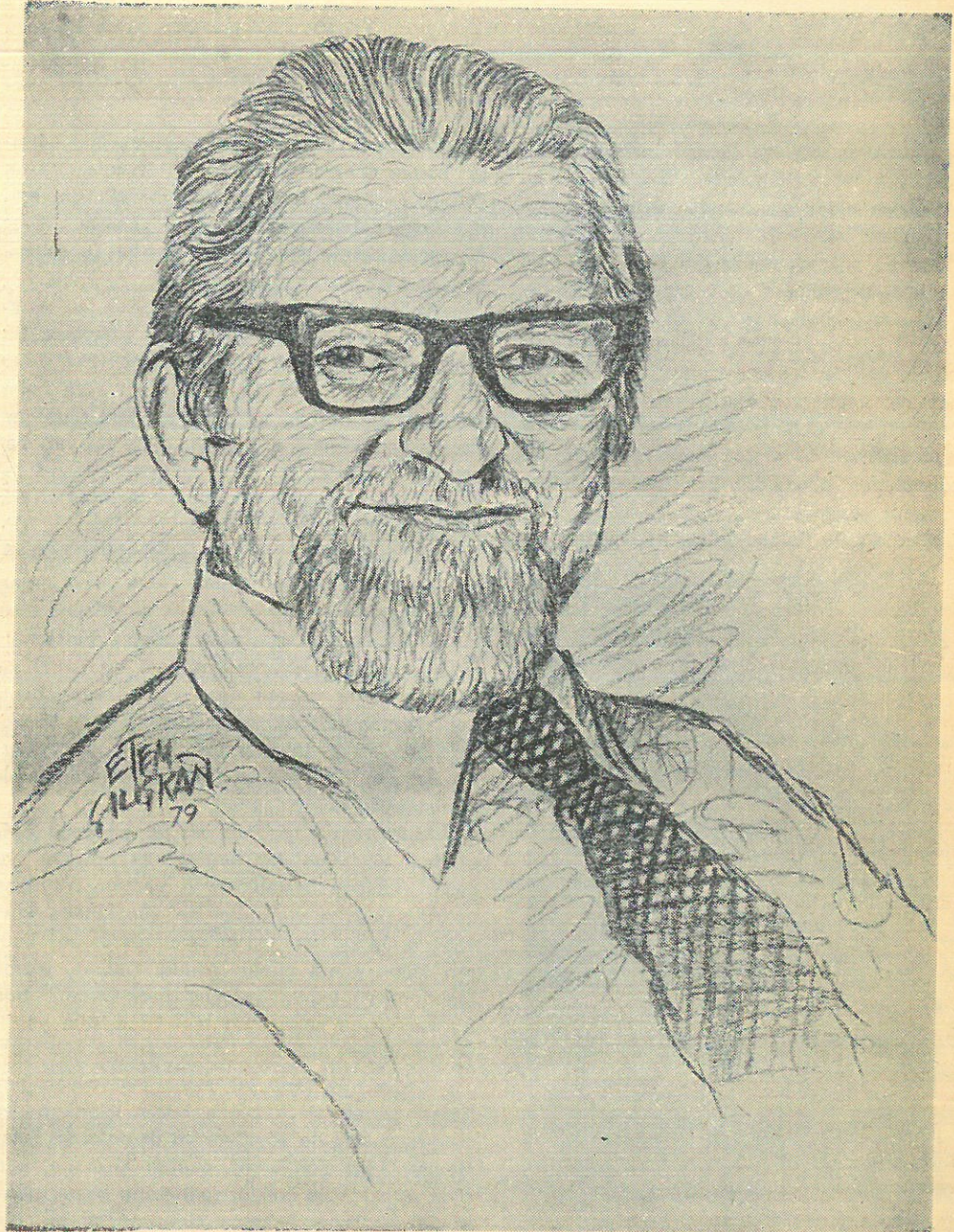
Allahım her zaman sığındım sana,
Ondan kıyamadım bu dertli cana,
Al beni bekletme artık koynuna,
Dilimde adın var, göğsümde iman.

Yüzümü güldüren kırk yıllık Huri'm
Şimdi oldu bana bakan bir hekim,
Bora, Çora, Gürsel ile Nursel'im,
Dört yavrum başımda pervane her an.

Hınçer'im geçici değil bu maraz,
Gittikçe artıyor etsem de niyaz.
Ey ecel beni de defterine yaz,
Gelse de ne fayda Hazret.i Lokman.

6.10.1979

İhsan HİNÇER

İHSAN HİNÇER (1916—1979)

Resim : Etem ÇALIŞKAN

Türk Folklor Araştırmaları, Sayı: 364, Kasım 1979

ir Mektup :

O, TÜRK FOLKLORU'NUN SESİYDİ

Yazan : M. Şakir ÜLKÜTAŞIR

Muhterem Bora Hınçer,

Eski ve çok değerli dostum, Folklorcu arkadaşım muhterem babanız İhsan Hınçerin vefatı önce Hürriyet gazetesinde, biraz sonra da Türk Folklor Araştırmaları'nda büyük bir üzünlükle okudum.

Önce şu noktayı belirtiyim ki benim, Hınçer ile vâki dostluğum, uzun bir süre içinde, her bir sevgi niteliğinde devam etmiştir. Hınçer kendini gerçekten Türk Folkloruna vermiş ve bu sahada çok faydalı,ünü Batı'yı da şâmil geliş neşriyat yapmıştır. Yaptığı bu bilimsel yayın faaliyetleri içinde bir cihet de kurduğu Dergi Türk Folklorcularını bir neşir organı çevresinde toplamış olmasındır. Bu hareketi, bence çok önemli ve değerlidir; çünkü böylece Halk Bilgisi Derneği ile Halkevleri'nin neşriyatını ade-

tâ — ve tek başına — üstlenmiş bir çaba niteliğini taşımasıdır.

Kurduğu «Türk Folklor Araştırmaları» dergisi, bugün Dünya bilimsel çevrelerinde, Türk Folkloru üzerine, keyfiyeti bakımından da, aranılan kaynak bir dergi olmuştur, sanırım. Evet O'nun bu dergisi muhtevası itibarile de sahasının bir anıtıdır, denilebilir.

Muhterem Bay Bora, Mart 1980 ayı girerken ben de (86) yaşıma basmış olacağım. Bu ömrün tam, hem de sürekli olarak (55) yılını bir çok dergiye, (ki bunlar arasında Türk Folklor Araştırmaları da vardır) yedi kadar da gazeteye yazı yazmakla geçirdim. İşte bu yazı hayatımın öyküsünü ilk önce rahmetli babanız İhsan Hınçer oldukça ayrıntılı bir şekilde «Türk Folklor Araştırmaları» dergisinde yayınladı. O'nun bu kadırşinaslığını daima minnetle anarım.

Hayatının (30) yılını Türk Folkloruna — araştırma ve neşir yönünden — adanmış olan İhsan Hınçer hakkında genç, bilginci Folklorcularımız, bilim adamlarımız elbette bu «millî ve şükran değer hayatı neşriyesi» üzerine övgü dolu yazılar yazacaklardır. Dergisindeki yazıların ifade ettiği değerler üzerinde duracaklardır. Bu övgüler, Hınçer'in alın teri ile kazandığı bir mazhariyettir.

Muhterem Bay Bora, iki üç yıl varki bir taraftan yaşlılığın, bir taraftan da böbrek ve çeşitli dolaşım hastalıklarının yaptığı, meydana getirdiği etkiler yüzünden ne vücüdümün kuvveti, ne de kafamın (ki en önemlisi de bu) kudreti kaldı; âdetâ çöktü, söndü. Okuma, yazma mahrumiyeti içinde kıvranıp duruyorum. Son bir kaç parça neşriyatım bir—iki dostun yardımı ile oluyor, inanın.

Onun için fazla bir şey yazamayacağım. Yalnız şu sözleri kalbimin bütün içtenliği, en duyurucu sesi ile söylüyor ve diyorum ki: İhsan Hınçer, Türk Folkloruna yaptığı hizmetle, neşriyat ortaklığı ile Folklor tarihimizin başta gelen, böyle sayılacak bulunan simalarından biri olacaktır.

Bâki, O'na Tanrı'dan gufrân ve Ukbâ'daki mekânının Cennet kadar aydınlık olmasını niyaz ederken, sizlere de Onun yolunda, onun kadar başarılı hizmetler görebilmenizi dilerim, evladım.

O'nu Tanıyanların Duyguları :

İHSAN HINÇER İÇİN

İhsan Hınçer'in vefatı üzerine duygularını küçük mektuplara dökerek bize gönderen pek çok dostuna teşekkür ediyor ve bunlardan bazılarını aşağıda yayınlıyoruz:

Sayın Hınçer,

Acımız büyük... Bizde bir davaya ömrü boyu görül vermiş insanlar çok kıt. Bu nadir kişilerden biri de İhsan Hınçer'di. Halk kültürüne, özellikle halkoyunlarına vurgun bir araştırmacı olarak çok kıymetli hizmetler yapmış olan bu dostu da yitirmiş olmanın acısı içindeyim.

Vedat Nedim Tör

İki Gözüm Bora,

Yara taze iken yazıyorum bu satırları. Biraz önce gazeteyi okurken, acı haberi öğrendim.. Beklenmeyen bir şey değildi bu; ama, insan, sevdiklerinin kendisini yalnız bırakıp göçmelerine nasıl raz olabilir ki... Hele o kişi, Hınçer olursa..

Ama, acı ne denli derin olursa olsun, geride bıraktığı «eser»ler onun anısını canlı tutacaktır her zaman: Sizler, çocukları, ve sizlerin ayrılmaz bir parçası olan Türk Folklor Araştırmaları... Geride böyle «eser»ler bırakan kişiye ne mutlu!

Dört gün önce bir mektup yazmış (Son mektubum olacağını nereden bilebilirdim?), istediği soruları yanıtlamış, bir yazımı göndermiştim. İstediği taahhütlü olduğu için, o mektubum belki de eline geçmemiştir.

Babanız, aziz arkadaşım, ömrünü Türk kültürüne adanmış bir kişiydi. Bu uğurda ne mihnetlere katlandığını çok iyi bilirim. Tek başına, bütün engellerle savaşıyor bir dergiyi çeyrek yüzyıldan fazla çıkarmayı sürdürmek ne demektir, erbabı bilir bunu. Ve Hınçer, işte bu güç işi başarmıştı. Bellekler ne denli nankör olsa da, onun bu alandaki çabasını ve başarısını asla unutamaz. İnsanlar bu denli unutkan değildiler. Türk halkbilimi söz konusu olunca, İhsan Hınçer adı, baş köşelerden birinde yer alacaktır.

Size ve bizlere, onu sevenlere düşen bir büyük görev var: Eserini sürdürmek, Türk Folklor Araştırmaları'nı çıkarmaya devam etmek. Bu, bir «miras»tır bizlere, geri dönüşü akla getirilmeyecek bir yoldur. O yolda yürümeli, o «eser»i yaşatmalıyız.

Sevgili Hınçer'ine ne denli düşkün olan annenizin içinde bulunduğu durumu çok iyi anlıyorum; sizlerin, yavrularının acılarını da. Neyleyelim ki, ölüm denen bir gerçek var, ve insan-öğlü, yakayı bir gün ona kaptırmak zorunda.

Eğer geriye, adımızı yaşatacak ürünler bırakmışsak, korkmamalı ölümden, derim; kurtuluşu olmayan bir «akıbet»ten niçin korkmalı ki?

Her zaman sizlerin yanınızdayım; derginin yaşaması için ne gerekiyorsa, bana düşeni yapmaya hazırım. Bu konuda asla ödün vermeyin, dergi çıksın; çıksın ki, sevgili İhsan Hınçer'in ruhu şad olsun.

Aziz annenize ve sizlere başsağlığı dileklerini iletir, sizlerin gözlerinden muhabbetle öperim.

Tanrının rahmeti üzerine olsun sevgili Hınçer'imin...

Hikmet Dizdaroğlu

Muhterem Hınçer Ailesi,

Çok sevdiğim, kıymetli arkadaş değerli yazarı ve kültür adamımız İhsan Beyi kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz.

Eşim ve ben siz kederli ailesine Cenabı Hak'tan sabır ve merhuma da bol rahmet dileziz.

Derin saygı ve hürmetlerimizle
Prof. Dr. Ahmet Edip Uysal

Kardeşim Bora,

Muhterem babanızın vefatını teessürle öğrenmiş bulunuyorum. Gerek Türk Folkloruna gerekse Belediye hizmetlerine olan büyük katkıları dolayısıyla Millî Türk sosyal hayatının önemli şahsiyetlerinden biri olan pederinizin vefatı hepimiz için büyük kayıptır.

Ölüm er veya geç herkesin başına gelecek kaçınılmaz bir olaydır. Allahın takdîrine sabırla boyun eğmek ve büyüklerin bırakmış olduğu hatıra ve hizmetleri sürdürmek bizlerden beklenen ve yapmamız gereken bir görevdir. Babanız gibi daima takdir ve rahmetle anılacak hizmetler bırakanlara ölüm bir üzüntü değil, gerçek bir tesellidir. O bakımdan bu değerli hizmetleri hepimiz için teselli, onun için rahmet olacaktır.

Hınçer 1975'de Yugalava'da

Bu duygu ve düşüncelerle sana ve tüm bize başsağlığı dilerken, Allahtan merhuma net ve sizlere de sağlıklı ve hayırlı uzun ömürler dilerim.

Ibrahim Bodur

İst. Sanayi Odası Meclis Başkanı

Pek muhterem Hınçer ailesine,
Aile büyüğünüz, değerli insan, İhsan Hınçer'in ölümü beni fazlasıyla üzmüş bulunmaktayım.

Kendisi Türk folklorunun araştırılması, derlenmesi ve değerlendirilmesine, eşine dünyada rastlanmayan bir gayret sarfetmiştir.

Fedakâr bir ilim adamı gibi 30 yıldan beri kültürümüze yaptığı hizmetler ileride, bilim ülerinde takdirle anılacaktır.

Merhuma Tanrı'dan rahmet diler, Huriye Hafize, Bora, Çora, Nursel ve Gürsel'e de başsağlığı ve sebat niyaz ederim.

Mehmet Gökalp

Sayın Bora Hınçer

Rahmetli babanızla ilk gençliğimiz Konya'da tanıştık. Orta okul sıralarındaydık. Bir gün Öğretmenimizin aktar dükkânında bir patlama olmuştu. Bu İhsan'ın ayağı kopmuş diye bir haber yayılmıştı şehirde. Uzun hastalık ayları ve yılların sonra Şair İhsan Hınçer ismi yayıldı yavaş yavaş Konya'ya. Ulusal günlerde kahramanlık hikayeleri, köy şiirleri okuyordu meydanlarda. İlk kez bizim EKEKON ve BABALIK gazetelerinde yazılmaya başlandı. 1935—1936 larda.

İhsan sonradan İstanbul'a gitti. Türk folkloru ile ilgilenmeye başladı. Daha doğrusu folklor çalışmalarını İstanbul'da daha da geliştirdi. Zamanla Türkiye dışında, türkoloji dünyasına taşınan İhsan'ın serpile, Türk folklor oyunlarını dünyanın dört bir yanına tanıtanların öncüsü olmak onurunu kazanmıştı. 1970 yılı aşan ve dünya türkoloji ve folklor çalışmalarında değerli yeri olan «Türk Folklor Araştırmaları» dergisi, siz evlatları için neşre edilmiş bir saygınlık vesilesi olur; onu yaygınlaştırmaya çalışalım.

Rahmetli İhsan, çelebi bir zat idi. Sağlığında, Türkiye'ye uğradıkça, olanaklar bulur, gelir, eşirdik.

Türk Folkloru en büyük temsilcisini, Konya kıymetli evlatlarından birisini kaybetti. Siz değerli evlatlarına ve sayın eşine başsağlığı dilerim.

Muvaffak Sami Onat
Danıştay Üyesi

Sayın Bora Hınçer;

Babanız Sayın Hınçer'in ölümüyle en kıymetli evlatlarından birini, pek üstün değerli bir dostumu yitirdim. Bu zamansız büyük ve yeri daima boş kalacak yitik sizleri olduğu gibi bizi de boynu bükük bıraktı. Ama neyleyelim ki doğanın acımasız bir gerçeğidir ölüm! Bu acımasız gerçeği tatmak zorundadır yaşayanlar!

Ben, (555) No.lu İhsan'ın ilkokul öğretmeni idim. Evladım, öğretmenliğim süresince ondan daha üstün bir öğrencim olmadı!

İhsan, aynı zamanda vefakâr bir dostumdur! Şimdiye dek ondan vefalı bir dosta da rastlamadım!

İçten bir coşku ve özveriyle yaratıp yaşattığı, ulusal değerlerimizin temel taşlarından birisi niteliğindeki Türk Folklor Araştırmaları dergisini, hiç aksatmadan gönderirdi bana. Böylece gönlümü alırdı. Güzel dergisinin her sayısı benim için övünç, kıvanç kaynağıydı!

Dergisini yaşatmanız O'na bir saygı borcu olduğu kadar; O'nun, kutsal bildiği, ulusal ve kutsal bir görevdir!

Tanrı İhsan'a rahmet eylesin, sizlere, bizlere ve tüm sevenlerine dayanç gücü versin.

Sevgili HINÇER'ler,

Tümünüzü candan kucaklar, gözlerinizden sevgiyle öperim.

Başarılar dilerim. Sağ olun. Tanrı sizlere uzun ve mutlu yaşamlar versin! Başka acı tattırmasın, bu acıyı unutturmasın.

Hamdi Olcay

Sayın Hınçer Ailesi

Babanız, rahmetli İhsan Hınçer, hem Belediye'den arkadaşım, hem de hemşerimdir. Arkadaşlığımız 1948 den beri sürmektedir. Bunun için bu günkü Milliyet Gazetesinde ölüm haberini görünce, taaa yüreğimden sarsıldım.

Hemşerilik ve arkadaşlığın verdiği acıdan başka, Türk Folkloru için gösterdiği ve yakından çok iyi bildiğim, güven, umut ve güç dolu çabası sonucu, Türk âdet ve ananelerini daha canlı bir halde sadece yurdumuza değil, hemen bütün dünyaya da tanıttığı duyurma mutluluğuna eren azimli bir folklorcunun kaybından doğan acı da yüreklerimizi uzun süre dolduracaktır.

Allah'tan, kendisine rahmet, geride bırak-

tığı sizlere de sağlık ve sabırlar dilerim, efendim.

Veli Alanlı
Hâkim

Pek Sayın Bora Hınçer Beyefendi,

Çok muhterem babanız, üstadımız İhsan Hınçer Beyefendinin vefatını, lütfedip göndermekte olduğunuz değerli derginizin bugün gelen sayısından derin bir teessürle öğrendim. Daha önce gazete ve radyodan işitmemiş olduğuma esef ettim.

Merhum babanıza Ulu Allahtan rahmetler diler, sizin şahsınızda kederli aileniz fertlerine sonsuz sabırlar temenni ederim. Başınız sağ olsun.

Folklor araştırmaları yapmam için bana destek olan, teşvik eden ve değerli derginizde yer veren muhterem babanızı daima saygı ve rahmetle yâdedeceğim.

Saygılarımla..

Gündüz Artan
Buca Lisesi Öğretmeni

Sayın Bora Hınçer,

Değerli babanız, vefalı dost İhsan Hınçer'in ölümünü bildiren acı haberi öğrenmekle büyük üzüntü duydum. Engin yasınızı ve derin acınızı yürekten paylaşıyorum.

Tanrı, Ondan rahmetini ve mağfiretini esirgemesin. Siz evlatlarına ve yakınlarına da dayanma gücü ve uzun ömürler İhsan eylesin.

Rahmetli arkadaş ve ülküdaşımız, yüce ruhlu, temiz vicdanlı, cesur ve çalışkan kişiydi. Bıraktığı eserler ve saygın anıları sizler için umut ve kıvanç kaynağı olacaktır. Başınız sağ olsun.

İyi dileklerimi ve sevgilerimi sunarım.

Mehmet Tuğrul

Sayın Hınçer Ailesi,

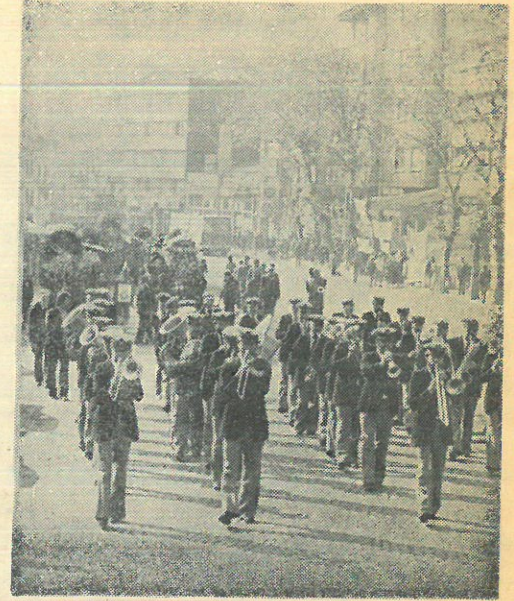
İhsan Hınçer'in ölümünden duyduğum üzüntü sonsuzdur.

Folklorumuzun araştırılmasındaki, Hınçer'in hizmetleri, bir kişinin yaşamına sığmayacak başarılarla doludur. O, Türk Folkloru alanındaki çalışmalarında sınırsız feragatin, kırılmayan azmin parlak bir örneğini vermiştir.

Tanrı'dan Hınçer'e rahmet, sizlere başsağlığı dilerim.

Taha Toros

Sayın Hınçer Ailesi,
Acı haberi duyunca folklorumuzun bir di-

İhsan Hınçer'in görkemli cenaze töreni korteji, cenaze marşı ile Şişli'den Mecidiyeköy'e yürürken

ğinin daha yıkıldığına üzülmek, şu günlerinizin ızdırabını paylaşmak istedim, Hınçer ailesinin ve Folklorcuların başı sağ olsun. Düşünürler beden hayatının sonu insan ömrünün sonu olmadığını söylemede haklılar, Sayın İhsan Hınçer'in eseri, sizler gibi ideallerini benimseyen evlatları, ailesi, otuz yıldır yayınladığı dergisi ile zaten ölümsüzleşmiştir. Sanıyorum en büyük mutluluğu ailesinin kendi idealleriyle uğraşması, aynı sevgi ile folklorla hizmet yolunda olmalarıdır. Taziyetlerimi sunarken, bütün folklorculara da beraber başınız sağ olsun derim.

Saygılarımla..

Ecz. Müjân Üçer

Türk Folklor Araştırmaları Ailesi'ne...

Geç de olsa tanımak mutluluğuna erdiğim, Türk Folkloru'na tek başına, «kurum»ların veremediğini veren, değerli insan İhsan Hınçer'in kaybını, dün sıhhatini sormak için açtığım telefonda öğrendim.

Sizlere ve Türk Folkloru'na başsağlığı dilerim.

Anısını yaşatacağına inandığım TFA Dergisine selâm...

I. Gündüz Kayaoğlu

Türk Folklor Araştırmaları Dergisi Müdürü

SON ZİYARETİM VE HATIRLATTIKLARI

Yazan : Doç. Dr. Saim SAKAOĞLU

4—9 Ekim 1976 tarihlerinde toplanan II. Milletler Arası Türkoloji Kongresi'ne dinleyici olarak katılmışım. Doçentlik çalışmalarımın ağır basması, bir tebliğ hazırlayıp sunmama vakit bırakmamıştı. Ama böyle bir toplantıyı mutlaka takip etmek, gelecek olan yerli ve yabancı meslekdaşlarımla görüşmek istiyordum. Aslında İstanbul'a her gidişimde ziyaret ettiğim akrabalarım vardı. Onların dışında mutlaka uğradığım bir kişi daha vardı ki oturur saatlerce konuşurduk. O, bir yandan işiyle uğraşır, sık sık gelen dert sahiplerini dinler, bir yandan da benimle konuşurdu. Bu, İhsan Ağabey idi. Onu daima Belediye Sarayı'ndaki odasında ziyaret ederdim. Ancak bu gelişimde onu yerinde bulamamışım. Odasına bakan müstahdemim verdiği cevaptan o günlerde İstanbul'da olmadığını anlamışım. Son defa Ga'atasaray Lisesi'ndeki I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi'nde görüşmüştük.

Dört yıldan beri İhsan Ağabey ile sadece mektuplaşabiliyorduk. İstanbul'a giden talebelere İhsan Ağabey'in telefon numarasını veriyor, hal hatır sormalarını istiyordum. Bu işi, onun

hasta olduğu günlerde daha da sık yapıyorduk. Talebelerim İhsan Ağabey ile telefon konuşması yaptıklarını söyledikleri zaman adeta ben konuşmuş gibi seviniyordum.

Bu yıl 24—29 Eylül tarihleri arasında toplanan III. Milletlerarası Türkoloji Kongresine katılacağımlı bildirdiğim günlerde hemen İhsan Ağabey'e de yazmış, o günlerde sık sık görüşebileceğimizi bildirmiştim. 24 Eylül sabahı İstanbul'a inmişim. Açılış için Belediye Sarayı'na gidince, hastalığının son durumunu bilemediğim için, dairesine gidip onu sormuştum. Evinde olduğunu öğrendim. İlk tebliğlerin sunulması yerleşme gibi sebepler yüzünden onu Pazartesi günü arayamadım. Ertesi sabah evvela telefon edip hem ev adresini öğrenecektim, hem de randevu istiyecektim. Aksaray — Yenikapı arasındaki bir çok telefon kulübesinden istifade etmek mümkün olmadı. Bir oduncu yazıhanesinden telefon etmek zorunda kalmışım. Meğer evinin tam karşısından telefon ediyormuşum. Biraz sonra Denizsaray Apartmanı'nın kapısında, en küçük oğlu Gürsel'i beni kapıda beklerken buldum. Mum ışığı altında yukarıya çıktık.

Sayın Huriye Hınçer,

Yönetim Kurulu ve Çocuk Yuvasındaki yetim yavrular adına İhsan Beyefendiye Allahtan rahmet geride kalanlara sıhatli mutlu uzun ömürler diler saygılarımı sunarım,

Balıkesir

Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanı
Mustafa Armağan

Boracığımlı

Ulusumuzun ve halkımızın kıymetli bir ferdi olan babanızın aramızdan ayrılışı bizleri içten yaraladı. Folklorumuz adına «İhsan Hınçer» e çok şeyler borçluyuz. Geride kalan «Hınçer» ailesine sabırlar; ve müteveffaya Tanrıdan rahmetler dilerim.

Mahmut İşıtman
Folklorcu yazar

Türk Folklor Araştırmaları Dergisi
Dergi'nin kurucusu, idealist insan İhsan

Hınçer Bey'in vefatını derin üzüntüyle öğrendim.

Merhuma Allah'tan rahmet, sizlere sabr-i cemil diler, büyük acınızı, yürekte, paylaşırım, efendim.

Ahmet Şentürk

Sn. Bay Bora Hınçer,

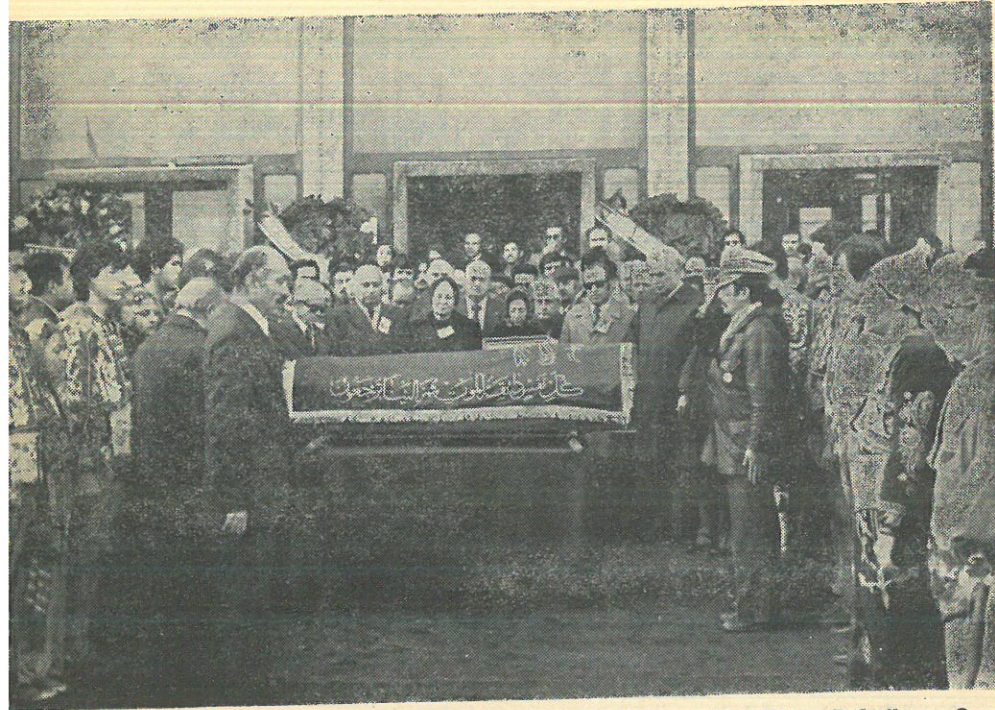
Babanız, büyük folklorcu İhsan Hınçer'in yitiminin üzüntüsüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Derin acınıza katılır, ölene rahmet, size, ailenize, tüm folklorculara baş sağlığı dileriz.

Reşit Süreyya Ülker
1. — 4. Dönem İstanbul Milletvekili

Sayın Bora Hınçer,

Değerli Folklor Araştırmacısı ve Halk Bilimcisi üstadım, büyük insan, vefalı dost ağabeyim İhsan Hınçer'in vefat haberini TRT'de öğrenmiş bulunuyorum. Acılarınızı yürekte paylaşır, Merhuma Allah'tan rahmet diler, sizlere de baş sağlığı dilerim.

Abdülkadir Güler

39 yıl İstanbul Belediyesi'nde kent için hizmet veren İhsan Hınçer'e, Belediye Sarayı'nda, Başkan Aytekin Kotil ve çalışma arkadaşlarının katıldığı bir tören düzenlenmişti. Fotoğraf, bu törende saygı duruşunu gösteriyor.

ne;

Derginizin Sahibi İhsan Hınçer'in vefatını üzüntüyle öğrenmiş bulunuyorum. Ailesine ve dergi mensuplarına derginin yıllardan beri emsali yazan ve Hınçer'i yakından tanıyan bir emsal olarak başsağlığı dilerim.

Doç. Dr. Ayşegül Demirhan

Sayın Bora Hınçer,

Kıymetli varlığınız, değerli insan İhsan Hınçer'in vefat haberini üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Acınızı paylaşır, merhuma Tanrıdan rahmet, size ve Hınçer ailesine başsağlığı dilerim.

Saygılarımızla,

M. Konca I. Cüceoğlu
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Genel Müdürlük
Kültür ve Sanat Müşavirliği

Sayın Bora Bey,
Değerli folklorcu babanız İhsan Hınçer Be-ölümünden ben de son derece üzüntü duy-

Size, ailenize sabır ve başsağlığı, merhuma Tanrıdan rahmet dilerim.

Hayrettin İvgin
Kültür Bakanlığı

Milli Folklor Araştırma Dairesi
Başkan Yardımcısı

Sayın Bora ve Çora Hınçer,

Acı haberi dün gece televizyonda öğrendim. Büyük acınızı içtenlikle paylaşır, babanıza rahmet, sizlere sabır dilerim.

Sabahattin Türkoğlu
Ayasofya Müzesi Müdürü

Sevgili Kardeşim Bora,

Çocukluk arkadaşım, eşsiz yurtsever, faziletli, çok değerli sevgili babanızın beklenmedik acı haberini Ankara'da aldım. Çok üzgünüm. Derin acınızı yürekte paylaşır, teşkilâtım ve dergim adına en içten taziyetlerimi ve rahmet dilekçelerimi sunarım.

Ali Haydar Yeşilyurt
Türkiye Kemalistler
Teşkilatı ve
Kemalizm Dergisi

ün, ben de, Nedim gibi Kongre'yi feda ettim. Bir buçuk iki saat kadar yanında kaldım. Dört yıldan beri görüşemiyorduk. Bu müddet zarfında sıkça mektuplaşmışsak da görüşün tadı daha başka idi.

Neler konuştuğumuzu burada anlatmak istiyorum. Ancak o günlerde çıkan 19. cildin sayısında Bora'nın da belirttiği gibi, bazı anlamların ilgisizliği veya izni yöndeki aşırı si onu son derece üzüyordu. Bir de ancak günlerde, yine dergideki yazıdan sonra, ten vs. ile hal hatır sormalar artmıştı.

İki gün sonra (27 Eylül 1979) bir randevu olarak 14.45 sularında ziyaretine geleceğini bildirdim. Onu görmek isteyip de uygun fırsat bulamayan sevenlerinden bir bölümü birlikte evine kadar geldiler. Bu dostlarımız arasında Prof. Dr. Şükrü Elçin, Doç. Dr. İzzettin Kızıoğlu, Dr. Umay Günay, Erzurum'daki Dr. Yusuf Ziya Öksüz, İzmir'den müzikolog cati Gedikli ve eşi, Asis. Kemal Yüce ve Alın türkoloğu Dr. Phil. Hartwig Scheinhardt var. Amerikalı karı-koca Mr. ve Mrs. Stew West de gelecekti. Mr. West'in rahatsızlığı sebebiyle o gün gelememişlerdi. Onlar da İhsan Ağabey'i mutlaka görmek istiyorlardı. Ertesi gün ziyarete gittim. Mrs. West halk oyunları meraklısı idi. İhsan Ağabey'in anlattıklarını eşim ilgilere tercüme ettikçe, Mrs. West hayret içinde kalıyordu. Madımak oyunu, en çok merak edilen oyun olmuştu.

35—40 dakika sonra Denizsaray'dan ayrıldık. Bunun son görüşmemiz olduğunu bildirdim. Çünkü o da babamın hastalığına yakınlığı vardı. Onun için, İhsan Ağabey'i dünya gözüyle daha çok görmeye, daha çok dostunun vefatına gayret etmişim. Prof. Dr. Bahattin Şenel son kitabı olan *Türk Kültürünün Gelişimi* adlı kitabının genişletilmiş ikinci baskısını İhsan Ağabey'e imzalamış, benimle göndermişti. Bu eserin *Önsöz*'ünde, ilk baskıdaki eksiklik dolayısıyla İhsan Ağabey'in yaptığı hatırlatmaya yer veriliyor ve bu hususun yeni baskıda yerine getirildiği zikrediliyordu. O gün baskıları İhsan Ağabeye ben okumuştum.

Onunla 4 gün içinde 3 defa görüşmüştüm. Yılda hiç görüşemeyen bizler, adeta bir hastalık giderircesine, bu kadar kısa zamana bu görüşmelerini sıkıştırmıştık. Ziyaretlerimiz acılarını hafifletiyordu. Sohbetler ağır kesici birer ilaç

gibi geliyordu. Türk Folklor Araştırmaları'ndan da sık sık bahsettik. Kültür Bakanlığının büyük armağanı için İhsan Ağabey'imize verilmemişti? 18 cildi Türk kültürüyle dolu idi dergisinin. İstratîlere, Gogol'lara, Steinbeck'lere, vs. lere yer vererek başka kültürlerle hizmet etmemişti. Suçu o muydu acaba? Ama o, bizlerin nazarında en büyük armağanı almıştır.

Rahmetli M. Halit Bayrı, folklorumuzun gelişmesinde çok mühim bir yeri olan Halk Bilgisi Derneği ile ilgili hatıralarını bitirirken, henüz çiçeği burnunda bir dergi olan Türk Folklor Araştırmaları'nın sahibi İhsan Ağabey'imizden de bahsediyordu. Bayrı, uzun yazısını şu paragraf-la bitiriyordu:

«Burada saygı ve takdirle kaydetmeden geçmemeyi vazife bildiğimiz iki hâdise daha var ki bunlar, İhsan Hınçer adında bir genç arkadaşın maddî ve mânevî fedakârlıklara katlanarak «Folklor Postası» ve «Türk Folklor Araştırmaları» adlarıyla İstanbul'da iki folklor dergisi çıkarmış olmasıdır. «Folklor Postası»nın çok yaşa, mamasına mukabil, sahibinin sönmez azmiyle devam etmekte olan «Türk Folklor Araştırmaları», «Halk Bilgisi Haberleri»nin yerini tutan değerli bir eserdir. Bu noktayı belirtirken, üç yıldan beri «Türk Folklor Araştırmaları»na varlığını vakfetmiş olan İhsan Hınçer'i de tebrik etmekten kendimizi alamıyoruz (1).»

Türk Folklor Araştırmaları'nın 1968 yılında neşrettiği *Yirminci Yıl Özel Sayısı*'nda, büyük oğlu Bora, derginin o günlere gelişini şöyle anlatıyordu:

«... Bundan 228 ay önce tam anlamıyla idealist bir insan tek başına «Türk Folklor Araştırmaları» adlı derginin birinci sayısını çıkardı. 1949 yılının Ağustos ayı idi. Dergiyi çıkartan, evli idi. Biri altı, diğeri bir yaşında iki oğlu vardı. Ve eline sadece o zamanın memur maaşı geçiyordu. Kısacası, borç para ile bu dergi yayın hayatına atılmıştı. Atılmıştı ama, derginin yaşayacağına inananların sayısı bir elin parmaklarını bile doldurmayacak kadar azdı. O zamana kadar nice kişiler, nice dernekler, hattâ Devlet Baba bile bu işi yapmaya uğraşmış, fakat maalesses başarısızdı. Lâkin Türk folkloru inanışları, gelenekleri, edebiyatı, efsaneleri, oyunları, musikisi ile kaybolmaktan kurtarılmalıydı (2).»

İhsan Ağabey'e sık sık listeler gönderir. «Şu sayıdan şu kadar, bu sayıdan bu kadar»

diyerek talebelerimizin eksik sayılarını isterdik. Ahbablığımız, hemşehriliğin de verdiği bir avantajla kısa zamanda gelişmişti. Bana hitap şekli daha çok «Hemşehrîm» idi. Biz de bu yakınlıktan gurur duyar, ona daha yakın olmaya çalışırdık. Yıllarca «Bir gün evinize gelsem...» deyip durdum. Maksadım mükerrer kitaplarına «vaz'ı yed» etmekti, dergi raflarını görmektir. Bu istek ancak son görüşmelerimizde gerçekleşebilmişti. 25 Eylül'de ona veda ettikten sonra muhterem eşleri Huriye Hanımefendi ile Türk Folklor Araştırmaları'nın yükünü epeydir birlikte paylaşan ikizleri Nursel ile Gürsel bana evlerini gezdirdiler. Çok sevdim. Aşağıda bu konuya tekrar döneceğim. Son ziyaretimde ise bir torbanın içine, mükerrer kitaplardan meydana gelen bir «Hediye» demeti konulmuştu. Artık o kitapların üzerine «İhsan Ağabey'in yâdigârıdır» ibaresini yazmanın zamanı gelmiştir.

25 Eylül günü mum ışığı altında evi gezerken bazı bilgiler de ediniyordum. Türk Folklor Araştırmaları'nın ilk yıllarında derginin pek çok işi genç karı-koca tarafından yürütülmüştür. Matbaadan tomar halinde alınan dergilerin evde kırılıp kesilmesi, içlenmesi gibi işler bu arada sayılabilir. Eşin dostun gezip tozduğu, eğlendiği bir dönemde onlar çoluk çocuk eve kapanıp bir ideal uğruna vakit harcıyorlardı.

Evi gezerken bir şeye daha dikkatim çekildi. Evin büyük bir bölümü dergi için ayrılmıştı. Evin bazı bölümleri iptal edilmiş, dergilerin konulabileceği şekle getirilmişti. Evvelce rahat rahat istediğim eski sayıları, şimdiden sonra acaba «hayru'l-halef» Nursel ve Gürsel kolayca bulabilecekler mi endişesiyle isteyeceğim. Dergi için evde yapılan pek çok fedakârlıktan bir tanesini söylemeden geçemeyeceğim. Çocuklardan birinin odası iptal edilmiş, onun salonda ya tıp kalkması yoluna gidilmişti.

İhsan Ağabey'e ilk mektubumu 17 Ocak 1968 tarihinde yazmıştım. O günlerde bir iki aylık halk edebiyatı asistanı idim. 10—12 yıl evvelinden bildiğim Türk Folklor Araştırmaları dergisinin takimini satın almak istiyordum. 4 Mart 1968 tarihinde cevap gelmişti. Derginin mevcut ilk 10 cildinin elime geçtiği tarih ise 17 Mayıs 1968 idi. 25 Mayıs'ta yazdığım teşekkür mektubundan sonra 1 Haziran 1968 tarihinde de ilk taksit bedeli olan 90.000 lırayı göndermişim. Onunla ilk yazışmalarımız böyle başlamıştı. Elimde 60 kadar mektubu bulunmaktadır. 317

Türk Folklor Araştırmaları'ndaki ilk yazım *Konya Yemek Sofrasına Dair Notlar* adını taşıyordu (c. 11, nr. 230, Eylül 1968, s. 5055 — 5056). Ben, bir yandan kendi yazı ve derlemelerimi gönderirken, bir yandan da talebelerimin derlemelerinin bu dergide yer almasını sağlıyordum. Talebelerimi teşvik ediyordum, bana malzeme getirmelerini istiyordum. Onların getirdiği malzemeleri ben tasnif ediyor, daktiloya çekiyor, onların adına gönderiyordum. Bu talebelerim arasında 12. ciltte İzzettin Aytaç, İbrahim Bayrak, Haydar Deligöz, Muammer Erkiliç, Hamdi Güleş, Şükür Görmüş, Mehmet Güver, Şevki Kepenek, Ümrân Tanalp, Saim Taşdemir; 13. ciltte Fuat Akkaya, Şükür Görmüş, Mehmet Güver, Şevki Kepenek, Halim Serarslan, Hüseyin Sönmez adlı günümüz edebiyat öğretmenlerini sayabiliriz. Son ciltte ise Ali Osman Güzel ve Nesrin Tağızade adlı talebelerimizin derlemeleri yer almıştı. Böylece biz Türk Folklor Araştırmaları'nı talebelerimize sevdirmiş, dergi sayfalarını onlara açmıştık.

Türk Folklor Araştırmaları bir okul idi. Pek çok ilk ve orta dereceli okul öğretmeni Türk Folklor Araştırmaları sayfalarında yetişmişlerdir. Yazıları ve derlemelerinin güzel bir mizanpaj içinde dergide yer aldığı görür pek çok amatör folklorcu şevke gelmişler, daha çok derlemelere girişmişlerdir.

Dileğimiz, İhsan Ağabey'imizin, adeta bir vasiyeti olan Türk Folklor Araştırmaları'nın 20. cildin sonuna kadar çıkartılmasının sağlanmasıdır. Bugünkü ölçülerle çıkmağa devam ettiği müddetçe Türk Folklor Araştırmaları 20. cildini 1982 Temmuz'unda tamamlayabilecektir. Elbirliği ile bu tarihe doğru koşmalıyız. Bora ve Çora ile 19'ar yaşlarında iki talebe olan Nursel ve Gürsel'in bu yükü kaldırmasına hep birlikte yardımcı olalım. Yazımızla, satışıyla, aboneliyle bu işe sarılalım. Türk Folklor Araştırmaları'nın 20 ciltlik serisi, *Divânü Lûgat-it Türk* gibi, asırlarca sonra, her meselemiz için açık bakabileceğimiz bir kaynak olacaktır. O halde hep birlikte çalışarak bu hedefe ulaşalım.

Ruhun şâd olsun Ağabey'ciğim.

(1) M. Halit Bayrı, «Halk Bilgisi Derneği'ne Aid Hâtıralar: IX — Son Safha», Türk Folklor Araştırmaları, c. 2, nr. 36, Temmuz 1952, s. 571 (570—571).

(2) Bora Hınçer, «Yirminci Yıla Girerken», Yirminci Yıl Özel Sayısı, 12.7.1968, s. 1.

TEŞEKKÜR

Dergimizin kurucusu, sahibi ve genel yayın müdürü **İHSAN HİNÇER**'in hastalığı süresince özel ilgilerini esirgemeyen ve tıbbın bütün olanaklarını seferber eden Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dekanı **Sayın Prof. Dr. BÜLENT BERKARDA**'ya, Cerrahpaşa Radyoterapi Kürsüsü Başkanı **Sayın Prof. Dr. REHA UZEL**'e, **Sayın Prof. Dr. MUZAFFER AKKILIÇ**'a, İstanbul Belediyesi Beyoğlu Hastanesi Başhekimi **Sayın Dr. METİN SÜER**'e, ve özellikle hastalığın teşhisinden itibaren gerek ilk operasyonu gerçekleştiren, gerekse son güne kadar bizlere yardımcı olan **Sayın Doç. Dr. VURAL SOLOK**'a, ayrıca başta **Sayın Dr. HÜSNÜ TANER** olmak üzere Radyoterapi ve Üroloji Kliniklerinin bütün doktor, hemşire ve hasta-bakıcılarına...

Vefatından sonra büyük bir kadirbilirlik ve vefakârlık gösteren İstanbul Belediyesi'nin bütün müdür, şef, memur ve diğer personeline, özellikle İstanbul Belediye Başkanı **Sayın AYTEKİN KOTİL**'e, 39 yıllık çalışma arkadaşı Hesap İşleri Müdürü **Sayın FARUK GOGO**'ya, Zabıta Müdürü **Sayın İSMET SİLAHÇILAR**'a, Mezarlıklar Müdürü **Sayın İHSAN KARAKUŞ**'a, Mezarlıklar Müdür Muavini **Sayın KAMURAN BAŞAK**'a, Yazı İşleri Müdürü **Sayın ORHAN EROZ**'a...

Gerek Belediye Sarayı önünde, gerekse Şişli Camiindeki törenlerde başucunda nöbet tutan ve bir zamanlar **İHSAN HİNÇER**'in öğrencileri olan Belediye Zabıta Memurları ile son yolculuğu için ulusal gıysileri ile O'nu uğurlamaya gelen, nöbet tutan, omuzlarında taşıyan sevgili gençlere ve mensup buldukları Türk Folklor Kurumu adına Başkanları **Sayın Prof. Dr. BURHAN AYTUĞ**'a, Anadolu Folk Topluluğu adına Başkanları **Sayın GÖKSENİN İLERİ**'ye, Bakırköy Halk Oyunları Derneği adına Başkanları **Sayın MUAMMER ASLAN**'a... Törene katılan İstanbul Şehir Bandosu adına Başkanları **Sayın ÖNDER BALI**'ye, Trafiği en iyi şekilde düzenleyerek törenlerin ve kortej yürüyüşünün rahat bir ortamda yapılmasını sağlayan Trafik Başkomiseri **Sayın OKTAY MATBAN**'a ve çalışma arkadaşlarına...

Acımızı paylaşan pek çok resmi ve özel kuruluşa, bu arada Kültür Bakanlığı, Milli Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı adına **Sayın NEJAT BİRDOĞAN**'a, Türk Dil Kurumu adına Genel Yazman **Sayın CAHİT KÜLEBİ**'ye, Konya Turizm ve Tanıtma Derneği adına Başkanları **Sayın FEYZİ HALICI**'ya, Çanakkale Seramik Fabrikaları A.Ş. ve Kale Grubu Şirketleri adına Murahhas Azaları ve İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı **Sayın İBRAHİM BODUR**'a, Kaledekor Yapı Malzemeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına Genel Müdürleri **Sayın ALP AKMAN**'a Özalper Pazarlama

Organizasyonu Şirketinin yönetici ve mensuplarına, Yurt dışından ilaç getirme ve diğer konularda yakın ilgisini gördüğümüz, Görgülü Pastahaneleri sahibi **Sayın AHMET GÖRGÜLÜ**'ye...

Türkiye'nin dört bir tarafından gelerek Belediye Sarayı, Şişli Camii ve Zincirlikuyu Mezarlığı'nda hazır bulunan, Türk Eğitim Vakfı'na bağış yapan, çelenk gönderen, törenlerde O'nu yüceltici konuşmalar yapan, mektup, telgraf, telefonla ve evlerimize gelerek başsağlığı dileyen bütün dostlarına, en içten minnet ve şükranlarımızı sunar, teşekkür ederiz.

*

**

Aziz varlığımız İhsan Hınçer'in görkemli cenaze törenine; olanakları sınırlı gençlerimizin öğrenimlerine katkıda bulunmak amacıyla **Türk Eğitim Vakfı**'nın özel çelenklerinden gönderen :

Milliyet Gazetesi'ne, Çanakkale Seramik Fabrikaları A.Ş.'ne, Kalebodur Seramik Sanayi A.Ş.'ne, Kaleporselen Elektroteknik Sanayi A.Ş.'ne, Bakırköy Halk Oyunları Derneği'ne, Sayın İbrahim Bodur'a, Foyak Folklor Yayma ve Araştırma Kur. Derneği'ne, Kalekim Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş.'ne, Sayın Jale Yılmazbaşar'a, Ataköy Folklor Kulübü'ne, Sayın İ. Lütfü Aksekili'ye, Sayın N. Birol Aksekili'ye, Kaleporselen A.Ş. Ticaret Servisi'ne, Radar Reklam A.Ş.'ne, Sayın Alev Özer ve Eşi'ne, Anadolu Folklor Topluluğu'na, Cenajans A.Ş.'ne, Şey Dergisi'ne, Güney Elektrik Koll. Şti.'ne, Sayın Can Kulaksızoğlu'na, Sayın Ceval Kulaksızoğlu'na, Murat Dersanesi Öğretmen ve Yöneticileri'ne, Murat Matbaacılık Koll. Şti.'ne, Billuray Porselen ve Züccaciye Ltd. Şti.'ne, Sayın Atamer Erkal ve Eşi'ne, Sayın Tuncel Özen ve Eşi'ne, Sayın Ertum Öcal ve Eşi'ne, Sayın Hüseyin Erdoğan'a, Sayın Şeref Kokaya...

Tören yerlerini ve mezarlığı bir cennet bahçesine çeviren rengarenk çiçeklerle donatılmış yüzlerce çelengi gönderen, isimlerini saptayabildiğimiz:

Sayın İstanbul Valisi Orhan Erbuğ'a, Sayın İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil'e, Sayın Belediye Reis Muavini Mahmut Erdem'e, Sayın İslam Şimşek'e, Kaledekor Yapı Malzemeleri San. ve Tic. A.Ş.'ne, Kaleterasit Sıva Sanayi A.Ş.'ne, Sayın Tarık Kadam'a, C.H.P. Eminönü İlçesi'ne, Türk Folklor Derneği'ne, Sayın Sacit Aygen'e, Özalper Pazarlama Organizasyonu'na, Sayın Kemal Başkal'a, Sayın Ramazan Yüksel'e, TSD. Genel Merkezi'ne, Yeni Ajans A.Ş.'ne, İstanbul Çiçekçiler Esnafı Derneği'ne, İstanbul Belediyesi Hesap İşleri Md.ğü'ne, Tahakkuk Müdürlüğüne, Fatih Tahakkuk Şefliği'ne, Gaziosmanpaşa Tahakkuk Şefliği'ne, Üsküdar Tahakkuk Şefliği'ne, Kocamustafapaşa Tahakkuk Şefliği'ne, Beyoğlu Tahakkuk Şefliği'ne, Karaköy Tahakkuk Şefliği'ne, Beşiktaş Tahakkuk Şefliği'ne... ve diğer dostlarına şükranlarımızı sunarız.

AİLESİ

k Folkloru'nun En Büyük Kişisi Öldü :

ÖKSÜZ KALDIK

Yazan : İrfan Ünver NASRATTINOĞLU

Türk Folklorunun en büyük kişisi İhsan ER'in ölümüyle tüm folkloristler öksüz şlardır. O'nun geleneksel Türk kültürünün ilması için verdiği savaşım her türlü tak-üstündedir. Salt Türk Folklor Araştırmaları si'nin, 30 yılı aşkın bir süre yayımlanabil- bile başlı başına bir olaydır. Çünkü bu T.C. Devleti ve hükümetleri bile yarata- ştır.

İhsan Ağabeyle, yıllardır tanışıyor, yazışı- k. 10 yıldan bu yana da O'nun dostarı ara- yer almak mutluluğunu elde etmiştim. a'ya geldiği zamanlar, mutlaka telefonla sa arar, hatırımızı sorardı. Halkbilim konu- i amatör çalışmalar yapan herkesi olduğu bizi de teşvik eder, araştırmalara yönel-

aman zaman, Konya'da, Silifke'de, Mut'ta

r, Mut'da yapılan 1976 Karacaoğlan Şen- sırasında, şenliğe katılan folklorcularla e. Ayaktakiler (soldan sağa), Ümit Kaf- oğlu, İhsan Hınçer, Nejat Birdoğan, Sıtkı İrfan Ünver Nasrattinoğlu ve önsıradaki Nail Tan (sağda İhsan)

çeşitli seminer veya kongrelerde birlikte olu- yor ve birbirimizi daha iyi tanımak olanağını buluyorduk.

Son aylarda, hasta yatağında yatarken, en çok üzüldüğü konu, evlatları kadar sevdiği der- gisiyle ilgili sorunlardı. Yıllardır desteklediği bir siyasal parti, iktidar olur olmaz, derginin abone sayısını 372'den 67'ye indirmiştil

İhsan HINÇER'in, Nesin Vakfı tarafından yayınlanan Edebiyat Yıllığı (1979)'na yazmış olduğu «Öykü» çok ilginçtir. «30. Yılında Türk Folklor Araştırmaları Dergisinin Öyküsü ve İhsan Hınçer» başlıklı yazı, Türk Halkbilim Tarihi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu öyküde Hınçer, dergiyi yaşatabilmek için verdiği savaşımı anlatıyor ve şunları yazıyordu:

«... Bekleyen derviş, muradına ermiş, der- ler. Önce Kültür Bakanlığından abone dilekçe- mize yanıt gelmişti, dilekçeyi verdiğimiz tarihten 8 ay sonra. Sevinçle açtık, okuduk. Son 1977 yılında Kültür Bakanlığının olmuş bulunduğu 371 abone, 67'ye indiriliyordu. Sayısı 5 lira olan dergimiz abonelere taahhütlü olarak dergimizce gönderilecekti. Sonra da abonelerin taahhütlü belgeleri her ay bakanlığa sunulacaktı. 1978'İN KÜLTÜR BAKANLIĞI BİR HALK KÜLTÜRÜ DER- GİSİ'Nİ YAŞATMAMAK İÇİN HERŞEYİ YAPI- YORDU.»

Bundan sonra HINÇER, acı acı yakınmaya devam ediyor ve Kültür Bakanlığını yerden ye- re vuruyordu! HINÇER, Millî Eğitim Bakanlığın- dan da aynı biçimde yakınıyor ve karşısına çı- karılan güçlükleri anlatıyordu. Ve şunları yazı- yordu:

«İşte, derginin 30'uncu yaşına bastığı yılda bunlarla uğraşyoruz. Bir önceki hükümet dönemindeki yönetmeliği, bu dönemin hükümeti devrinde bu konunun uzmanı geçinenler, daha da katılaştırmışlar, kitaplıkları, eğitim merkez- lerini, okulları dergisiz bırakmayı düşünmüşler, bir de çifte sansür yöntemi getirmişler...»

Görüldüğü gibi O'nun üzüntüsü, yıllardır yurdumuzdaki bütün kütüphanelere girmiş bulu- nan Türk Folklor Araştırmaları Dergisi'nin artık, kütüphanelere girmeyeceği ve kolleksiyonun eksik kalacağıydı. Bize yazdığı bir mektupta bu üzüntüğü belirtiyor ve kütüphanelere ücretsiz

O, Tek Başına Bir Enstitü İdi :

TÜRK FOLKLORU'NUN BÜYÜK KAYBI

Yazan : Nail TAN

Değerli ilim adamı Mehmet Önder'in İhsan Ağabey için sık sık söylediği bir söz vardır: «Türk Folklorcuları İhsan Hınçer'in heykelini dikmelidir.» Çok doğrudur. Çünkü, İhsan Hınçer Türkiye'de Folklor Enstitüsü ve üniversiteleri- mizde folklor kürsüleri bulunmadığı bir ortam- da tek başına bir Folklor Enstitüsü gibi çalış- mıştır. Yayımladığı Folklor Postası ve Türk Folklor Araştırmaları Dergileri Türk Folkloruyla ilgili binlerce derleme ve araştırmanın yer al- dığı bir büyük folklor arşividir. Diğer yandan, Türk Folklor Araştırmaları Dergisi ülkemizde

olarak dergi göndermeyi düşündüğünü söylüyor- du...

Bir başka mektubunda ise, Nesin Vakfı Yıllığı'ndaki yazısına değinerek; «Bilmem bu yazı masa başı reformistlerine bir ders verebil- di mi?» diyordu.

Son bir yıl içerisinde dergi, çok sevdiği evlatlarının, özellikle Bora ve Nursel'in çabala- rıyla yayımlanabiliyordu. En büyük dileğimiz, tüm folkloristlerin yayın organı olan Türk Folk- lor Araştırmaları'nın yayınına sürdürmesidir. Bu- nun için, herkes kendisini görevli saymalıdır. Dergiye abone bulunması, reklam temini konu- sunda hepimiz, her türlü çabayı göstermekle yükümlüyük. Hepimizi yetim bırakan İhsan HIN- ÇER'in gözü kadar sevdiği, bir başka deyimle en büyük evladı dergimizin aralıksız yayımını, her şeye rağmen sağlamalıyız.

Canımız İhsan ağabeyimiz önce gözlerin- den çekti; sonra Cahit Öztelli'yi alıp götürün- amansız hastalık yakasına yapıştı. Ama o, öy- lesine yaşam dolu, öylesine güçlü bir insandı ki, amansız hastalığın getireceği sonucu, uzun süre geciktirdi. Bu gecikmeler bizi zaman za- man umutlandırdı. Ama, akıbet kaçınılmazdı ve bir gün gelecekti...

Bizi en çok üzen husus, ölüm döşeğinde yattığı günlerde, dergiye, dolayısıyla Ona vuru- lan darbelerdi. Bu darbeler çok güvendiği çev- relerden, desteklediği bir iktidardan geliyordu. O'nu ölüm döşeğinde üzüntüye sevkemiş olan- ların birazcık olsun utanmış olmaları, tesellimiz olacaktır...

Evet, öksüz kaldık... Hepimiz'in başı sağol- sun.

amatör folklorcuların yetiştiği bir okul görevini görmüştür.

İhsan Ağabeyle yakın iki dosttuk. Folklor Dairemize yardımlarını hiç bir zaman esirgeme- miştir. Yurt içinde ve dışında birçok folklor top- lantısında yanyana olduk, işbirliği yaptık. Yur- dumuzda folklor sözünün söylendiği, davu'nun vurulduğu, zurnanın öttüğü, bağlamanın çalındığı her yerde İhsan Ağabey vardı. Tek ayağına rağmen büyük bir enerjiyle her yere yetişirdi. 1975 yılında Ohri'deki Folklor Sempozyumuna katıldığımız zaman Kosova Ovasına da gitmiş- tik. 150 basamaklı Miloş Kulesine çıkmayı ben- nim gözüm almamıştı. Fakat O, «Ben tek baca- ğımla çıkacağım, haydi düş önüme.» diyerek beni cesaretlendirmişti. Nitekim birlikte kuleye çıkıp savaş meydanını incelemiştik.

İhsan Hınçer, Türk Folklorunun temel di- reklerinden biriydi. Hem yayımcı, hem de araştı- rırmacı olarak yerini doldurmak mümkün de- ğildir. Belki ailesi Türk Folklor Araştırmalarını yayımlamaya devam edecektir. Lâkin, İhsan Ağabey'in kendisine gelen yazıları seçmedeki hünerini, yazılardaki yanlışları düzeltme göre- vini kolay kolay yerine getiremeyeceklerdir. De- ğerli folklorcu ve gazeteci İrfan Ünver Nasrat- tinoğlu'nun son yıllarda folklorcularımızın birbiri ardından vefat etmeleri üzerine söylediği şu söz beni ürkütüyor: «Azrail folklorcuların üzerinde dolaşüyor.» İnşallah İhsan Ağabey son büyük kaybımız olur.

İhsan Ağabey'in toprağa verildiği gün 15- 17 Kasım 1979 tarihleri arasında Yugoslavya'nın Prilep şehrinde yapılan Folklor Sempozyumuna katılmak üzere yola çıkmıştım. Cenaze törenin- de bulunamamanın derin üzüntüsü içindeyim. Şimdi O, Türk Folklorunda bir türkü, bir oyun, bir nakış oldu. Adı ve hizmetleri hiç bir zaman unutulmayacaktır. Uzun yıllar büyük bir samir- la biriktirdiği kupürlerin, kitap ve dergilerin adına yakışır bir şekilde değerlendirilmesi gerektiği görüşümdedir.

İhsan Ağabey için yayımlanacak özel sayıya pek çok meslektaşımızın yazı göndereceği dü- şüncesiyle uzun yazmaktan kaçındım. Büyük eserleri Folklor Postası ve Türk Folklor Araştı- rmaları her ayı düzenli olarak...

O'NUN İÇİN GELEN TELGRAFLAR

Hinçer'in vefatı nedeniyle gelen yüzlerce iftihan bir kısmını aşağıya alıyoruz :

Huriye Hinçer,
hanımefendi, Belediyemiz varîdat tahakkümüdürü, kıymetli folklorcu, çalışma arkadaşı İhsan Hinçer'in vefatını derin üzüntü ile öğrenmiş bulunmaktayım. Size sabır ve başsağlığına merhuma Tanrı'dan rahmet dilerim. Saygılarımla.

İstanbul Kotil
Belediye Başkanı

Hinçer Ailesine,
Halkbiliminin değerli araştırmacısı ve yayıncısı babanız İhsan Hinçer'in ölümünü büyük üzüntü ile öğrenmiş bulunuyorum. Acınızı paylaşıyor, merhuma Allah'tan rahmet dilerim. Saygılarımla.

Taner Kışlalı
Kültür Bakanı

Kebire Hinçer,
Eşiniz İhsan Hinçer'i kaybetmenizden dolayı üzüntü duyduğum. Derin acınızı içtenlikle paylaşıyorum. Başsağlığı dilekleriyle saygılarımla.

Genel Sekreteri

Bora Hinçer,
Siz, Türk Halkbiliminin değerli yayıncısı İhsan Hinçer'in ölümünü derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz. Millî Folklor Araştırma Dairesi Başkanlığı adına başsağlığı diler, saygılarımla.

Birdoğan
Folklor Araştırma Dairesi Başkanı

Bayan Hinçer,
İhsan Hinçer'in kaybedilmesinden dolayı üzüldüm. Türk Dil Kurumu ailesi adına başsağlığı diler, saygılarımı sunarım.

Külebi
Dil Kurumu Genel Yazmanı

Bayan Kebire Hinçer,
Folklor Araştırmaları bir dergi değil, Halk Bilimi hazinesiydi. Böyle bir hazinenin sahibi olarak eşiniz İhsan Hinçer'in ölümünü bütün Türk halklarından duyduğum. Merhuma Allah'tan rahmet dilerim. Saygılarımla.

çocuklarınıza başsağlığı dileriz. Gözyaşlarımızla. Eflatun Cem Güney

Bora Hinçer,
Türk Folkloru'nun büyük dostu, hepimizin yol göstericisi, büyük kültür adamı İhsan Hinçer'i yitirmenin büyük acısını yaşıyoruz. Kişiliğinizde Hinçer ve Türk Folklor Araştırmaları ailesine başsağlığı ve sabır dilerim.

Sayın Bayan Hinçer, Bora Hinçer,
Türk Folkloru'nun değerli araştırmacısı ve yayıncısı, babanız İhsan Hinçer'in ölümünü büyük üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz. Acınızı paylaşıyor, merhuma Allah'tan rahmet dileriz. Nail Tan — Kamil Toygar
Kültür Bakanlığı

Sayın Bora Hinçer,
Uzun yıllardan beri büyük fedakârlıklarla çıkmakta olduğu Türk Folklor Araştırmaları dergisiyle millî kültürümüze hizmet eden aile büyüğünüz İhsan Hinçer'i kaybetmekten duyduğunuz acıyı paylaşıyor, merhuma Tanrı'dan rahmet dileriz.

Prof. Dr. Şükrü Elçin
Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Başkanı

Bora Hinçer,
Türk Halk Bilimi'ne uzun yıllar yoğun emek vermiş olan, yeri doldurulamayacak büyük insan İhsan Hinçer'in ölümünü onulmaz bir üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz. Merhuma Tanrı'dan rahmet dileriz. Başınız sağ olsun. Ege Üniversitesi Kültür Bölümü ve Ege Kültür Derneği

Sayın Hinçer Ailesi,
Hepimizi öksüz bırakan, Türk Folkloru'nun en büyük insanına Tanrı'dan rahmet, ailesine başsağlığı dileriz. İrfan Ünver Nasrattinoğlu
Devrim Gazetesi

Bora Hinçer,
Türk Folkloru'nun büyük ismi, eşsiz insan babanız İhsan Hinçer'in ölümünü derin bir üzüntüyle öğrendim. Merhuma Tanrı'dan rahmet, sizlere sabır ve başsağlığı diler. Saygılarımı sunarım.

Cenaze töreninde İhsan Hinçer'in fotoğrafını taşıyan ulusal giysili gençler ve kortejin bir bölümü.

Doç. Dr. Fikret Türkmen

Sayın Bora Hinçer,
Büyük kaybınızdan dolayı sizlere başsağlığı diler, kendilerine rahmet temenni ederiz. Çok üzüngünüz. Sizlere ailece sabırlar dileriz. Doç. Dr. Bedri Noyan

Sayın Bayan Hinçer,
Türk Kültürü'nün büyük abidelerinden birini yitirme acısı içindeyiz. Tanrı'dan O'na rahmet, size başsağlığı dilerim. Doç. Dr. Muhan Bali

Hinçer Ailesi,
Halk Bilimimize bir ömür veren değerli büyüğümüzün acı haberi bizleri yasa boğdu. Acınızı yürekten paylaşıyor, Hinçer Baba'ya Tanrı'dan rahmet dileriz. Mazlum Kılıçkiran — İsmail Özboyacı
TRT İzmir

Huriye Hinçer,
Türk Folkloru'nun büyük siması, eşiniz İhsan Hinçer'e Tanrı'dan rahmet, siz kederli ailesine

başsağlığı dilerim. Ali Berat Alptekin
Türk Halk Edebiyatı Asistanı, Erzurum

Bora Hinçer,
Sonsuz acınızı paylaşıyor, Türk Folkloru'nun hiç tükenmeyecek kaynağı merhum için Allah'tan rahmet dilerim. Haşım Karpuz
Trabzon Müzesi Asistanı

Sayın Hinçer Ailesi,
Folklor ailemizin büyüğü, ölümsüz eserler bırakan değerli insan İhsan Hinçer'in kaybedilmesinden dolayı üzüntümü belirtir, taziyetlerimi sunarım. Hamit Çine

Hinçer Ailesi,
İhsan Hocamızın kaybedilmesinden büyük üzüntü duyduk. Başsağlığı diler, saygılar sunarım. İlhan Edik
Cumaovası Lisesi Müdürü

Sayın Bora Hinçer,
Türk Folkloru'nun büyük ismi, eşsiz insan babanız İhsan Hinçer'in ölümünü derin bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyorum. Acınızı paylaşıyor, merhuma Allah'tan rahmet dilerim. Saygılarımla.

Paylaşanlar :

O'NUN üştür. Tüm Hınçer

Hınçer'in vefatı nedeni

n bir kısmını aşağıya

Huriye Hınçer,

animefendi, Belediye

Kütürü, kıymetli f**

Hsan Hınçer'i dolayı başsağlığı diler, ge-

ş bulunuziyetler sunarım.

Bunlar

Kütüphanecileri Derneği Başkanı

**

Hınçer Ailesi,
acınızı paylaşır, merhuma rahmet, sizlere
dileriz.

İğretmenleri Haberleşme Yardımlaşma

Derneği

**

Folklor Araştırmaları Dergisi,

i büyüğümüz, Hocamız, hürmetle anılacak

yurulmaz araştırmacı İhsan Hınçer'in, unu-

yerini boş bırakarak rahmete kavuşmuş

nu duyduk. Derin üzüntümüz ortaktır.

Allah'tan başış ve rahmet dileriz.

et Oymak

Dergisi, Urfa

**

Hınçer,

Folk Bilimi'nin büyük insanı İhsan Hınçer

Tanrı'dan rahmet dileriz. Başınız sağ olsun.

Üniversitesi

Tekstil Tasarımı Bölümü

**

Hınçer,

n vefatını teessürle öğrendik. Hizmetleri-

hatirasını unutmayacağız. Merhuma Allah'

rahmet, size başsağlığı dileriz.

Edebiyat Fakültesi

Sınıfı 4. sınıf talebeleri

Huriye Hınçer,
Eşinizin ölümünden duyduğumuz üzüntü son-

suzdur. Başsağlığı dileriz.

Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 2. sınıf öğren-

cileri

**

Huriye Hınçer,
Acınızı paylaşır, başsağlığı dileriz.

Özelli Ailesi

**

Bora Hınçer,
Büyük acınızı candan paylaşırım. Hocamıza
rahmet, sizlere sabırlar dilerim.

Doç. Dr. Nevzat Gözaydın

**

Sayın Bora Hınçer,
Unutulmaz acınızı içtenlikle paylaşır, aziz dos-

tum, değerli insan pederinize Tanrı'dan rahmet,

sizlere başsağlığı dilerim.

Mürsel Köse

**

Bora Hınçer,
Değerli dostum babanızın ölümüne çok üzüldüm.
Allahtan rahmet, size sabır dilerim.

Muzaffer Uyguner

**

Bora Hınçer,
Türk Folkloru'na herşeyini adanmış, folklorumu-

zun aşığı, pek kıymetli İhsan Ağabey'imizin kay-

bından dolayı büyük acınızı içtenlikle paylaşır,

merhuma Tanrı'dan rahmet, aynı yola gönül ver-

miş sizlere ve tüm ailenize başsağlığı dilerim.

A. Turabi Tütüncü

**

Türk Folklor Araştırmaları Dergisi,
Folklorumuz bir değerli emekçiyi daha kaybet-

ti. Acımız büyük. Başınız sağolsun.

Ali Esat Bozyiğit

DERGİMİZİN BAYİLERİ

İSTANBUL'DA

1 — Elif Kitabevi, Sahafflar,
No. 4, Beyazıt2 — Çantay Kitap ve Kir-
tasiyeevi, Koska, Belediye dük-
kânları, Beyazıt3 — Enderun Kitabevi, Be-
yazsaray, Zemin Kat, No. 46,
Beyazıt4 — ABC Kitabevi, Tü-
nel Meydanı, No. 1, Tünel -
Beyoğlu.5 — Nihal Kitabevi, Sa-
hafflar, No. 3, Beyazıt.

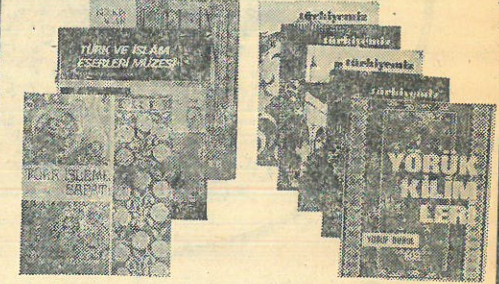
ANKARA'DA :

1 — Turhan Kitabevi, Ko-
cabeyoğlu Pasajı No. 64 - 68,
Yenişehir.2 — Bilgi Kitabevi, Sakar-
ya Caddesi No. 8, Yenişehir.3 — Hat Kitabevi, Sosyal
Pasajı, II. Çarşı katı, No. 6, Ye-
nişehir.

KONYA'DA:

1 — Yeni Kitabevi, Hükü-
met Alanı.

AKBANK ZARFI
KÜLTÜR YAYINLARI
VE SANAT GALERİLERİYLE
ÜLKE KÜLTÜRÜNÜN
HİZMETİNDE

Kültür hizmetlerinde de

AKBANK

(Folklor: 123)

Yıllık abonesi : 120,

Altı aylık abonesi : 60
liradır.

Yurt dışı senelik abone :

\$ 8, £ 4, DM. 15

Sahibi ve Yazı İşlerini Fiilen İdare Eden Sorumlu Yönetmen :

BORA HINÇER

Mektup ve havale için adres : Posta Kutusu : 46, Aksaray — İstanbul, Tel. : 22 49 74

Basılmayan yazılar
istenince geri gönderilir

Dizgi ve baskı :

YÖRÜK MATBAASI

İstanbul

EV

sahibi olmak
SİZİN DE
hakkınızdır

YUVA
hesabımızla
EV
edinmenize
yardımcıyız

ayrılık tasarruf bankası

**EMNİYET
SANDIĞI**

uzı Paylaşanlar :

O'N

Hinçer'in vefatı
tan bir kısmın
Huriye Hinçe
hanımefend
nüdürü, k
lhis

HER YERDE HER ZAMAN
hizmetinizde

.c.ziraat banka
.c.ziraat banka t.c.zira
iraat bankası t.c.z
t.c.ziraat bankası t.c.
ası t.c.ziraat banka
kasi
bank
t.c.zira
ankasi
ziraat banka
t.c.ziraat bankası t.c.zira
si t.c.ziraat bankası t.c.
ziraat bankası t.c.zira
t.c.ziraat bankası

T.C.ZİRAAT BANKASI

(Basın 20143/60092 — 125)

**TÜRKİYE
GARANTI BANKASI**

Kuruluşu 1946

Her türlü
bankacılık
hizmetleri için,
yurt sathına dağılmış
bütün şubeleriyle,
daima emrinizdedir.

TÜRKİYE

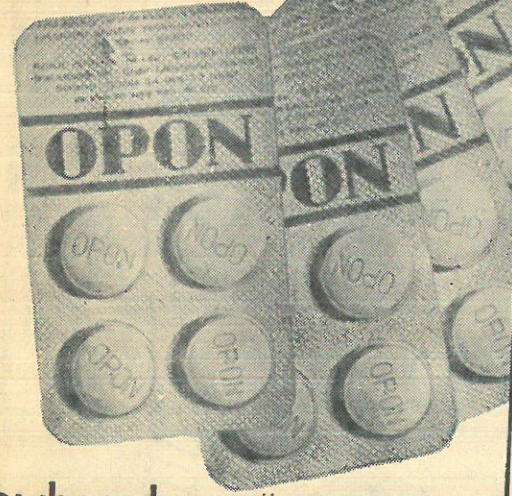
GARANTI BANKASI 326

**ANADOLU
BANKASI**

SİZİN EŞİNİZİN
ÇOCUKLARINIZIN
kısacası
AİLENİZİN BANKASIDIR

çantanızda
daima

bulundurunuz

(Yeni Ajans: — 128)

biralarn "ASI"
tekel birası...

sın: 60109 — 129)

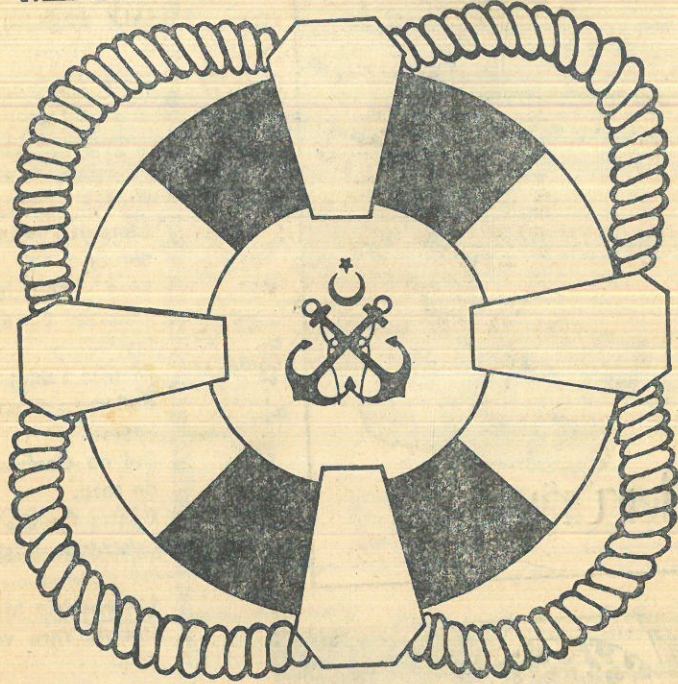

**LOKMAN MÜSTAHZARI
HALK SAĞLIĞI HİZMETİNDE**

Ekza - 9 Ekzema merhemi
Algo - Tablet Ağrı hapi
Lokman - Tablet Ağrı hapi
Algoprin Analjetik tablet
Algo - Tablet 4 tabletik
Moruvit - Vitamine Kuvvet
şurubu
Kina - Kola İştah şurubu
Anamur Burun ve göz dam-
lası
Meproil Tablet Sınır hapi
Sollargen Granüle Ekzema -
kaşıntı
Sel de Gastrin Granüle Mi-
de tozu.
Gastro Goutes Mide damlası
Gastroguanil İshal kesici tab-
let
Metegastrin Mide tozu
Derivit Yara ve yanık mer-
hemi.
Lokman Çayı Afiyet çayı
tozu
Dover Tablet Öksürük ve
dronçite
Metekodin Öksürük hapi
Metekodin Öksürük şurubu
Algo - Wax Ağrı merhemi
Algo - Wax Vazo Grip ve
ağrıkarda
Algo - Wax Nazal Nezle mer-
hemi
Ma-ka-ta Basur merhemi
Cutli - Cura Cilt losyonu
Pedi - Cura Ayak banyosu
Pilo - Oura Saç İlacı
Lokman Kaşe ağrı kesici
Panason (20 Gr. paket)
Sağlık çayı
Panason (50 Gr. alüm. kutu)
Dericeptol Yara ve göbek
Dr. Krom Diş pastı

(Folklor: 130)

DENİZCİLİK BANKASI T.A.O.

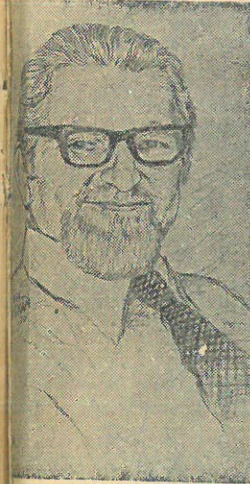
BANKACILIKTA
VE
SEYAHATTE

SÜRAT
EMNİYET
KONFOR
TECRÜBE
GÜVEN

(Basın: 60017 — 131)

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

ARALIK 1979

İHSAN HINÇER
ÖZEL SAYISI
II

İÇİNDEKİLER:

Hınçer'in Bıraktığı Halk Kültürü Belgeliği . . .	Prof. Dr. C. Orhan TÜTENGİL
İhsan Hınçer Söylenir . . .	Şeref TAŞLIOVA
Halkbilimimizin Unutulmaz Emekçisi . . .	Kâzım YEDEKÇİOĞLU
İhsan Hınçer ile . . .	Muzaffer UYGUNER
Konya'dan İhsan Hınçer İçin . . .	Hacı Selçuk ES
Bizi Bırakıp Nerelere Gittin . . .	Haşim Nezihi OKAY
Değerli Bir Dostun Ardından . . .	Kâmil Nizam BIGALI
İhsan Hınçer'e . . .	Aslı BACI
Folklorumuzun Dev Adamı Göçtü . . .	Mehmet GÜKALP
İhsan Hınçer'in Ölümü . . .	F. Kemal ÖGÜTÇÜ
İhsan Hınçer'i de Kaybettik . . .	Ferit Ragıp TUNCOR
İhsan Baba ile Ondört Yıl . . .	Üstün GÜRTUNA
Hınçer ve Türk Halk Oyunları . . .	Abdi İPEKÇİ
Sevgili Adaşım İhsan Hınçer . . .	İhsan Coşkun ATILCAN
Bir Yaprak Daha Düştü . . .	Gülali AYDINOĞLU
İhsan Hınçer'e Saygıyla . . .	Saffet UYSAL
Hınçer'in Dergimizde Çıkan Yazıları . . .	Nursel HINÇER
Hınçer'in Ardından . . .	Mahmut SURAL

SAYI : 365

LİRA : 10

İSTANBUL'DA AYDA BİR DEFA ÇIKAR HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ